

Domoljub

V Ljubljani, 20. maja 1937

Leto 50 • Štev. 20

Kmetje, volili boste!

Vsak stan skoro že ima svojo zbornico (zdravniki imajo svojo, trgovci svojo, obrtniki svojo, industrijci svojo, lekarnarji svojo itd.), edino kmečki stan je bil do sedaj brez pravega zastopstva. Desetletja in desetletja smo podarjali, da bi radi dosegli tisti čas, ko bo tudi kmet prišel do svoje stanovske korporacije, do kmetijske zbornice. Cesar niso mogle ali niso hotele prejšnje vlade, to je izvedla sedanja. Volitve v kmetijsko zbornico so že razpisane za celo državo in se bodo v naši banovini vršile 27. junija t. l. Ta dan se bo sestalo na sedežu vsakega glavarstva 50 kmetov, ki bodo izvolili enega člana in enega namestnika v kmetijsko zbornico. Ta zbornični svetnik — kmet, bo imel nalogo, da v kmetijski zbornici zastopa koristi kmečkega stanu za svoj okraj in za celo banovino. Teh 50 mož iz vsakega okraja, ki bodo 27. junija t. l. odločali, se imenuje volilno telo. Posamezni občinski odbori bodo na svojih občinskih sejah v času od 20. do 27. junija t. l. volili zastopnike kmetov v volilno telo. Izbirali bodo iz vrst svojih občanov — kmetov (po uredbi so tudi kmečke gospodinjke lahko članice in mandatarke za kmetijsko zbornico), toliko, kolikor jih jim pripada po čistem katastrskem donosu. Najmanjše število za tako imenovano volilno telo znaša 1 delegat; nobena občina torej ne bo ostala pri volitvah zborničnega svetnika na dan 27. junija brez zastopstva. V volilno telo more biti iz-

voljen tisti občan ali občanka, kateremu je glavni poklic kmetijstvo. Zelo pa poudarjamo pri tem besedilu glavni poklic, kajti, če je kdo samo delno kmet, to je, da se peča samo nekoliko morda s trgovino, ali pa, da je uradnik, pa ima tudi nekaj kmetije, še ni rečeno, da je njegov glavni poklic kmetijstvo. Kadar bi bilo treba določati, ali je temu ali onemu glavni poklic kmetijstvo, tedaj bi se bilo treba ravnati po uredbi o zaščiti kmetov. Komur ni kmetijstvo glavni poklic, ne more biti izvoljen v volilno telo in tudi ne more biti izvoljen za svetnika kmetijske zbornice ali namestnika.

Ker bodo kmetijske zbornice za kmeta tako važna institucija kot je na primer za trgovca važna trgovska zbornica, ali za industrijca industrijska zbornica, ali za obrtnika obrtniška zbornica, zato moramo zahtevati od naših kmetijskih odborov, da izvolijo v volilno telo res najboljše in najbolj sposobne ter najbolj zavedne kmete (kmetice). Prav tako je dolžnost članov volilnega telesa, da bodo na dan 27. junija izvolili za zbornične svetnike take ljudi, ki bodo mogli in ki bodo hoteli delati v zbornici v prid kmečkemu stanu. Napačno bi bilo, če bi se smatralo, da je za tako mesto dober vsakdo. Zmagati mora kmečka zavest, solidarnost in vsestranska sposobnost.

Podrobnejša navodila za volitev volilnih mož prinašamo v današnji številki v rubriki »Kmečke zveze«.

Pred važno obletnico

Minister dr. Krek je govoril te dni po radiu našim izseljencem v tujini in vsemu svetu. Govor je bil posvečen 20-letnici takozvane majniške deklaracije (spominske izjave). G. minister je izrekel med drugim tudi to-le:

»Predragi Slovenci in Slovenke! Pred milokrofom me je privabila posebna prilika. V letošnjem mesecu maju praznujemo Slovenci 20-letnico, odkar so naši poslanci v dunajski skupščini v našem imenu dali izjavo, da hodo z južnimi brati ustanoviti lastno državo. 20-letnico majniške spomenice praznujemo. Bilo je 30. maja 1917. leta, ko je narodni jugoslovanski klub in sedanji notranji minister Jugoslavije Korošec zahteval, da se vse ozemlje, na katerem bivajo Slovenci, Hrvatje in Srbi združijo v samostojno državo, v kateri bo prenehalo vsako narodno gospodarstvo tujca, in ki bo zgrajena na demokratičnih temeljih. To majniško deklaracijo takratnih dunajskih zastopnikov je sprejel ves narod z ogromnim navdušenjem v svojo last. Nadškof dr. Jeglič

se je sam postavil na čelo deklaracijskega gibanja. Sklical je zastopnike poedinih političnih strank v Sloveniji na dogovor in ker so drugi okleval je samd s svojo duhovščino najprej podpisal majsko spomenico. Za njim so se podpisali predstavniki takratne slovenske ljudske stranke, narodno napredne stranke, krščanskega socialnega delavstva. Spomenico so pozdravili in podpisali duhovniki na svojih dekanijskih zborovanjih, vse slovenske občine in na koncu so slovenske žene in dekleta zbrale posebej 200.000 podpisov in jih slovesno izročile na narodnem zboru v Ljubljani dr. Korošču v roke.

Majniška deklaracija Jugoslovanskega kluba v zvezi z izjavami predstavnikov vsega slovenskega naroda je bil zgodovinski akt, ki je gotovo v največji meri odločil usodo Slovencev in je zato soustvariteljno dejanje Slovencev pri ustanovitvi sedanje jugoslovanske države. Ko je spomladi leta 1918. hrvatski poslanec dr. Smolaka govoril o majniški spomenici, je ugotovil, da še noben narod v Ev-

ropi do tistega dne ni bil izvršil takega ljudskega glasovanja, kot so ga napravili Slovenci z majniško deklaracijo za svoje zedinjenje.

Bila je majska spomenica krona velikega dela, ogromnih žrtev in silnega junaštva, s katerim so Slovenci branili in zahtevali svojo narodno samobitnost in končno svojo narodno samoupravo po načelu samoodločb naroda.

Ta misel je v Slovincih živeła, odkar so se narodnostno zavedali in na narodnostnem načelu organizirali. Prvi cilj, ki ga stavi vsak narod, je prirodna zahteva po združitvi v isti državi in kolikor je mogoče v eni samoupravni enoti. To je veljalo tudi za Slovence. Prvikrat smo mogli Slovenci izpovedati željo glede naše politične usode v letu 1848. Ko je v bivši Avstro-ogrski monarhiji zavladovalo ustavno življenje, takrat smo zahtevali »zedinjeno Slovenijo«. Zahtevali smo, da se vsi Slovenci, koroški, kranjski, štajerski, primorski, madžarski, istrski, tržaški, iz Furlanije in Benečije združijo v eno samo upravno celoto, ki naj ima svojo samoupravo, svoje politično vodstvo, svojo kulturo, in gospodarstvo po načelu: en narod, en jezik, ena upravna enota. Tega cilja Slovenci nikdar v zgodovini popolnoma nismo dosegli. Ali narodna misel se je razplamtevala v nas. Dvignil se je narodni ponos, ki se je razžareval iz slovenske v široko jugoslovansko in splošno slovansko zavest, da moremo Slovenci srečno navezati svojo usodo le na brate na slovanskem jugu.

Minila je nedemokratska doba in dne 1. decembra 1870 je prišlo do prvega sestanka slovenskih, hrvatskih in srbskih politikov v Ljubljani pod predsedstvom tedanjega voditelja Slovencev dr. Bleiweisla. Zastopniki Hrvatske Slavonije, Dalmacije, Vojvodine in Reke so tedaj napravili skupen načrt, v katerem pravijo med drugim: »Da se zadovolji enakim skupnim potrebam in tako zagotovi narodu obstoj, oni zedinjujejo vse svoje moči in obljubljajo, da bodo le skupno nastopali v vsem političnem življenju.«

Jugoslovanska misel je bila tako živa, da je v dobi bojev krščanstva narod na Balkanu v letih 1875, to je v dobi hercegovske ustave vojne Srbije in Rusije proti Turčiji ter avstrijske okupacije Bosne ter Hercegovine slovensko časopisje veliko pisalo o vstajenju Slovanov na Balkanu. Že v šolskem letu 1875—1876 je takrat še mladi dr. Janez Krek razlagal svojim sošolcem, kako velika bo država, ko se bodo združili Slovenci, Hrvatje in Srbi v eno državno enoto. »Slovenec« je 5. marca 1875 že napisal preroške besede, da bo prišlo do združitve vseh južnih Slovanov v eno državo. Vsi Slovenci so bili prepričani, da zmaga krščanskega orožja na Balkanu pomeni zmago Slovanov na evropskem jugu. Na ogromnih narodnih taborih so politični voditelji Slovencev

buditi narodno zavest v duhu Slovenstva, Jugoslovanstva in Slovanstva. Obenem so Slovenci hoteli ustvarjati svojo narodno kulturo, književnost, umetnost, svojo znanstveno literaturo in organizirati svojo gospodarstvo.

Borba Slovencev se je nadaljevala, ko sta prevzela vodstvo političnega življenja dr. Janez Krek in dr. Korošec. Leta 1907 sta ta dva politika v prvih svojih govorih v parlamentu poudarjala, da se hočejo Slovenci s Hrvati in Srbi boriti za svojo popolno narodno svobodo. Slovenci so povezali svoje usode s Hrvati in Srbi tako močno in zvesto, da jih nobena zahrbtost, nikako preganjanje in nobena sila ni mogla razdvojiti. Zastopnik slovenskega kluba dr. Brnkovič na Dunaju je že takrat leta 1907 izjavil, da so Slovenci naravni zavezniki Hrvatov in Srbov in mora iz njihove borbe nastati posebna jugoslovska državna tvorba. Zastopniki Slovencev pa so tudi praktično v vsem svojem delu pokazali nesebično poštvalnost za jugoslovske brate. Ni več minulo nobeno zasedanje parlamenta, nobena večja politična manifestacija, da ne bi bili slovenski politiki govorili o pravnih zahtevah, branili tlačane Bosne, lačne Dalmacije, ali da ne bi napadali avstrijske vlade radi preganjanja Srbije. Slovenski politiki, posebno dr. Korošec, so osebno prepotovali vse južne jugoslovske pokrajine in za vsak slučaj krivice, ki jih je režim napravil bračom, so imeli pripravljen napad, tako, da so nemški dunajski listi ponovno zapisali, da Slovenci kot levi branijo vse jugoslovske zahteve in koristi. Le izrednemu pogumu, moči in uplivu osebnosti, ki so takrat vodile politično usodo Slovencev, je pripisati, da so po letu 1909 vsi poslanci na Dunaju napravili enotno parlamentarno skupino: Slovanska enota, v kateri so bili združeni vsi slovenski parlamentarci pod vodstvom voditelja slovenske ljudske stranke dr. Sušteršiča.

Za to novo parlamentarno skupino so pričeli vsi Slovani razen Poljakov orjaško borbo za narodno osvobodjenje vse slovanske živeli pod bivšo monarhijo.

Dasi so vse uradne izjave in tudi najnikša deklaracija morata imeti zakonito obliko, z državnim avstrijskim okvirom, vendar so razni slovenski zastopniki pod vodstvom dr. Korošca ponovno tudi ob svečanih prilikah povedali za danes težko razumljivo drznostjo, da vidijo odrešenje južnih slovanov samo izven meja monarhije. Tako je poslanec slovenske ljudske stranke dr. Vrstovšek 18. novembra 1912. leta izjavil, avstrijski vladi v brk: Avstrijska vladna politika nam je odprla oči, da smo začeli gledati daleč tja preko meja ob obalah Save. »Slovenec je ob času srbske zmage na Balkanu upel napisati: »Te zmage so tudi naše zmage.« Dr. Korošec je 20. maja 1913. leta očitno stališče svoje stranke z naslednjimi besedami: »Ko so balkanski Slovani zmagoslavno osvobodili svoje brate, se teh smag veseli. To je naša naravna pravica, čeprav vlada med nami išče veleizdajalcev. A veleizdajalci so dejansko oni, ki se svobodno sprehajajo po Budimpešti. Tisto uro, ko so Srbi osvobodili svoje brate, so ti odprli za Hrvate in Srbe ježe, zakovali svobode Srbov in Hrvatov, a na ta način nam pokazali pot za našo balkansko politiko.« Še isto leto novembra meseca 1913 je dr. Korošec naravnost povedal, da smo »Slovenci uprli svoje moči na središče izven mej monarhije.«

Strašna je bila vojna goba za vse avstrijske Slovane. Zlasti za južne Slovane. Dr. A. Korošec je to takole opisal: »Globoke so rane

Vsem Slovencem!

Letos bo 1. septembra minilo 30 let, odkar je bila na Brezjah, največji slovenski božji poti, veličastna slovensost: kronanje tudodelne podobe Marije Pomočnice.

Primerne in hvalevredno je, da se spominjamo tega veličastnega dogodka in da pokazemo svojo ljubezen do svetega kraja, ki je drag in ljub vsem Slovencem. Saj se ne imenujejo Brezje zastoj slovensko »Censtohovo« in gorenjski »Lurd«, kamor prihajajo tako radi Slovenci iz naše domovine, pa tudi Slovenci, ki žive v tujih krajih in deželah. Odveč bi bilo opisovati vsa romanja iz bližnjih in daljnih dežel, odveč bi bilo naštevati vsa telesna in duševna ozdravljenja, ki so se izvršila na priprošnje Matere božje na Brezjah. Koliko žalostnih in zdvojenih src je tu našlo tolažbo, koliko obupanih človeških otrok je dobilo pri Mariji na Brezjah pomirjenje!

Zato je sveta dolžnost vsakega Slovenca, da se spomni letos Marije Pomočnice na Brezjah! Kako ji hočemo pokazati svojo ljubezen in vdanost?

Prav ob 30 letnici njenega kronanja smo si zamislili, da bi bilo potrebno prearediti prostor pred cerkvijo, da bo že ta prostor pričal o svetosti kraja in da bo že zunanost kazala, da smo blizu svoje Matere. Načrt je v splošnem zasnovan takole:

Na prostoru pred cerkvijo naj bi nastal velik park, v katerem bo spomeniki naših zaslužnih mož in Marijinih častilcev. Tu naj bi stal grob neznanega slovenskega vojaka, spomin vseh slovenskih vojakov, katerih trupla leže križem sveta, po vseh deželah, kjer je vihrala vojna morija. Spomenik naj bo pričla kamejšim rodovom o velikih žrtvah, ki jih je prinesel slovenski narod, za svojo svobodo, dasi se je bojeval za tujo korist. Nekje v parku se bo dvigal steber, iz katerega bo vrela voda, kot znamenje vrele ljubezni Marijinoga srca. Na vrhu stebra pa bo kip Marije Pomočnice.

Načrti so izgotovljeni po šoli našega svetovnega mojstra arb. prof. Plečnika, ki je poveril izdelavo osnutkov arhitektu Valentinciču. Izvedbo tega načrta pa je prevzela Zveza bojevnikov, da se tako oddolži umrlim vojakom iz svetovne vojne in da pokrepi vero v pomoč Nje, h kateri so se zatekali v najhujših dneh in pri kateri se zbirajo vsako leto v zahvalo in

našega naroda. Morje solza in krvi se zaliva po naši jugoslovsanski domovini. Bosna in Hercegovina obupno kliče na pomoč. Neprociata ponižanja spreminjajo zgodovino Hrvatov. Dalmacija gleda smrti v oči, od gladi in političnega preganjanja. Preko krčnih tal Istre stopa glad in smrt. Izgubili smo vero v upanje in sodstvo. Dejansko so bili južni Slovani v najstrašnejšem položaju. Kolikor moč in fantov ni bilo v strelskih jarkih, vsi ki so bili narodno zavedni so bili v zaporih ali konfinaciji. Slovenija je bila vojno ozemlje avstrijske armade. Sila avstrijskega generala je rezala pravico. Vsaka najmanjša narodnočna izjava se je smatrala za veleizdajstvo. Za vsak samostojen političen nastop so naši narodni voditelji tvegali svobodo in življenje. Vendar so slovenski možje z nepopisanim junaštvom in borbo nadaljevali organizacije in agitacije, pripravljani, da bo iz krvi in trpljenja vznikla jugoslovska svoboda. Neprestano so v svojih govorih to misel prenavljali. 12. junija 1917 je dr. Korošec na Dunaju v parlamentu izjavil: »Mi hočemo

počaščenje. Prav letos bodo bojevniki petnajstič po svetovni vojni obiskali Brezje.

Zamisel je lepa in velika. Na Vas, dragi Slovenci, pa je, da je urizujete. Obračamo se torej na vse, ki jim je lepota božje poti »Marija Pomočnica« pri srcu, na župne uradnike, na naše občine, na denarne zavode in na posebnostke, da z gmočnimi sredstvi podpro to lepo akcijo. Na ta način bomo najlepše proslavili 30 letno kronanje in pokazali, da smo kljub velikim lastnim trenutkom, ki so nas v tem razdobju zadeli, ohranili vero, da smo vredni naslednjega rodu, ki je izvedel načrte za kronanje.

Se je v nas ljubezen do nebeske Matere, ki bo naše delo blagoslovila. Uslišala in bogato nagradila pa bo tudi vse tiste, ki bodo pripomogli, da bo njeno bivališče na naši Gorenjski tudi na zunan kazalo čustvo in srce našega naroda. S tem bomo vsemu svetu pokazali, da smo Slovenci res »Marijin narod«.

Častni odbor: Dr. Marko Natlačen, ban; dr. Ant. Jeglič, titl. nadškof; dr. Gregorij Rohman, knezoškof ljubljanski; dr. Ivan J. Tomažič, knezoškof lavantinski; p. Bonaventura Resman, rektor svetišča in gvardijan na Brezjah; dr. Jurjo Adlešič, župan ljubljanski; dr. Alojzij Juvan, župan mariborski; Alojzij Mihelčič, župan celjski; dr. Alojzij Remec, župan ptujski;

Za župansko Zvezo: Ferdo Novak, načelnik; Jože Strnad, tajnik.

Zveza bojevnikov: Mirko Rataj, predsednik; Rudolf Wagner, I. podpredsednik; Anton Drobnič, II. podpredsednik; Rudolf Lukež, tajnik; Ivan Gajšek, blagajnik; Rado Sturm, odbornik.

Slovenski dom

JE NAŠ ČENENI POPOLDNEVNIK, KI GA SVOJIM ČITATELJEM TOPLA PRIPOROČAMO. IZHAJA VSAK DELAVNIK OB 12 IN STANE MESEČNO SAMO 12 DINARJEV. ZA ONEGA, KI SI NI MORE NAROCITI »SLOVENCA« JE »SLOVENSKI DOM« POPOLNO NADOMESTILO. PIŠITE NA DOPIŠNIŠKO UPRAVI »SLOVENSKEGA DOMA« V LJUBLJANO, NAJ VAM POSLJE NEKAJ ŠTEVILÉ LISTA NA OGLED.

svobodo, če pa je to, kar mi hočemo veleizdajati, potem gospodje, vam povem, da nimate dovolj vešč, da bi mogli obesiti vse veleizdajalce, in da nimate dovolj pušk, da bi mogli pobiti vse Slovence, Hrvate in Srbe, ki zahtevajo skupno svobodo in v tem skupnem delu združiti svoje blagostanje. — Dr. Krek je ob isti priliki izjavil: »Nikdar ne bo umrla velika misel, da smo Slovenci, Hrvati in Srbi ena, in da spadamo v eno državo in zato moramo priti do skupnosti.«

Čim strašnejše je razsajal vojni režim po slovenski zemlji, tem odločnejši so bili naši politični preroki. V neizločnejšem trenutku je dr. Korošec ob grobu prerano umrlega dr. Kreka zaklical: »Dvignite glave, ker približuje se naše odrešenje.« 22. januarja 1918 je v dunajskem parlamentu dejal glasno: »Jugoslovskim narodom, jugoslovske države! — Glejte, tako je rasel naš narod in državna misel, tako je nastala naša deklaracija, ki nas je privedla v Jugoslavijo.

KAJ JE NOVEGA

OSEBNE VESTI

d Za častnega doktorja vseučilišča v angleškem Oxfordu je bil te dni slovesno proglašen naš knez namestnik Pavle. Ob tej priliki so poudarjali angleški listi zasluge kneza namestnika za Jugoslavijo in za ustvarjanje prijateljstva med narodi.

d Ban dr. Natlačen se je 17. maja udeležil v Brezicah zaključne slovesnosti gospodarskega tečaja, nato je odšel v ljudsko šolo, kjer je bila lepa proslava materinskega dne.

d 60 letnico življenja, 36 let duhovniškega dela in 23 let župnijskega vodstva je praznoval te dni g. Ivan Serajnik, župnik v Kotljah v Meški dolini. Na mnoga leta!

d Dr. Ukmor v Littiji zopet redno ordinira za zobe in splošne bolezni.

DOMAČE NOVICE

d Lepo priznanje. Ugledni nemški katoliški list »Stimmen der Zeit« piše v poglavju »Katoliški obzornik« (Katholische Kulturschau) o Mednarodni katoliški propagandi s sedežem v Ljubljani, takole: Med gibanji, ki se pojavljajo proti brezboštvo, se zadnji čas odlikuje po svoji gorečnosti najbolj iz Jugoslavije izhajajoči »Regnum Christi«. To je navdušen bojni poziv mednarodnega odbora za katoliško propagando, ki se vodi iz Ljubljane. Gibanje, ki hoče pridobiti požrivovalne katoličane vsega sveta za duhovni boj za Kristusa. Da gibanje prihaja od čisto preprostega slovenskega duhovnika, ki je pod prejšnjo jugoslovansko vlado za svojo vero trpel in ječi, to po skušnjah cerkvene zgodovine govori bolj za kakor zoper uspeh. Ze ima navdušen odziv iz številnih dežel. In na kongresu, ki bo koncem junija t. l. v Poznanju pod protektoratom poznanskega, dunajskega in pariškega kardinala, se imajo najti potrebam sedanjega časa primerni ukrepi za praktično delo v tem smislu. Sicer skromen izkaz darov večjezičnega ljubljanskega lista »Regnum Christi« priča, da je voditelj te križarske vojske pri duhovnikih in lajkih od vzhoda do zahoda Evrope našel zaupanje.

d Zastopniki 70.000 gasilcev iz vse države so se te dni zbrali v Belgradu, da po ustanovitvi Gas. zveze in sprejetju zakona o gasilstvu prvič izberejo svojo zvezno upravo. Navzoč je bil tudi minister za telesno vzgojo dr. Rogič. Za starešino gasilske zveze so soglasno izvolili mestnega senatorja iz Križevcev in starešino Gasilske zajednice savske banovine g. Stanka Žagarja. Za prvega podstarešino je izvoljen zasebni uradnik iz Ljubljane in član osrednjega odbora Gasilske zajednice dravske banovine, g. Franc Snoj, za drugega podstarešino pa bančni uradnik iz Zemuna in starešina gasilske župe Belgrad-Zemun-Pančevo g. Stevan Markovič. Za vrhovnega nadzornika je izvoljen g. Ilija Pintar, dosednji vrhovni nadzornik, mesto generalnega tajnika je pa do prihodnje seje uprave ostalo prazno. Vrhilec dolžnosti generalnega tajnika je ostal g. Jaroslav Sel.

d Dohodki monopolov v naši državi znašajo 27 odstotkov, ali več kot četrti del vseh državnih dohodkov skupaj. Samo pri tobaku in tobačnih izdelkih zasluzi država po 4 milijone dinarjev na dan. Izračunali so, da zaslužijo prodajalci tobaka (kmetje) skoraj enako, kakor prodajalci tobačnih izdelkov. In vendar je delo kmetov neprimerno težje.

d Slovenija plača v skupno državno blagajno na leto nad 1 milijardo 300 milijonov dinarjev. Dobi pa iz skupne drž. blagajne za svoje potrebe 450 milijonov dinarjev. Številke nam torej povedo, da ima država v finančnem pogledu od Slovenije velike koristi.

d Povišane so pristojbine za dopisnice v notranjem prometu, in sicer z veljavo 1. julija 1937. Za odprte dopisnice bo treba z navedenim dnevom plačevati 1 Din, za dopisnice s plačanim odgovorom pa 2 Din.

d Izredni občni zbor Zveze združenih delavcev je bil 9. maja v dvorani Osred. urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani. Zastopanih je bilo 32 podružnic s 65 odposlanci. Po raznih poročilih so izvolili nov odbor.

d Kmetje, ki dolgujejo denarnim zavodom nad 25.000 din, morajo po uredbi o likvidaciji kmečkih dolgov prositi na sodišče za znižanje svojega dolga. Opozarjamo, da poteče rok, do

Oglaš. in registr. pod št. 1563 od 5. XII. 1936.

kdaj se morajo take prošnje vložiti, končno veljavno s 1. junijem 1937. Kdor ni te prošnje še napravil, je sedaj zadnji čas, da jo napravi. Prošiti mora za znižanje vsakdo, katerega dolgovi pri denarnih zavodih so znašali skupaj 20. 4. 1932 nad 25.000 din.

d Z dinamitom nad evharistični križ. Kakor se je v zadnjem času zgodilo že v več krajih na Slovenskem, je padel te dni tudi evharistični križ v Kamniku kot žrtev oboževalcev rdeče Španije in boljševiske Rusije. Okoli pol 1 ponoči je nenadoma zajrnel silen strel. Kamniški prebivalci so vstajali in pri oknih vsi začudeni in vznemirjeni skušali ugotoviti, kaj naj pomeni strel sredi noči. Oni, ki stanujejo blizu Starega gradu so takoj za tem, ko je odjeknil strel, slišali močan trušč. Kmalu pa je ves Kamnik zvedel, da je zločinski bogoskrunski strel raznesel evharistični križ, ki je prej kot nek varuh in pomnik vsem tako ponosno stal vrhu razvalin Starega gradu. Na razstreljenih kosih evharističnega križa se točno vidi, da je to bogoskrunsko dejanje bilo skrbno pripravljeno. Križ je bil navrtan in je bil vanj vložen dinamit, do katerega je vodila vžigalna vrstica, ki je segala do pobočja grička.

d Posledice dolgotrajnega deževja. Deževje je ponehalo, a posledice so se šele sedaj pokazale. Pri mnogih vaseh so obsejane njive pod vodo, tako Podborštom, v občini Št. Vid, v Dobravini v občini Veliki gaber, v Velikih dolih, občina Veliki gaber. Nekaterim posestnikom je voda zalila njive, na katerih imajo do 20 mernikov žita vsejanega. Ker bo voda stala več tednov, bo setev popolnoma uničena. Zopet bo pomanjkanje živeža pri mnogih kmetovalcih.

d Konaj en zdravnik pride na 4715 prebivalcev Črne gore. Vsa zetska banovina ima 910.000 prebivalcev in le 193 zdravnikov. Če bi bili ti zdravniki sorazmerno porazdeljeni po deželi, bi jih bilo za vse prebivalstvo dovolj. Vendar se jih pa večina drži mest, oddaljeneje vasi pa sploh ne morejo v primeru potrebe do zdravnika. Večina ljudi pa sploh nima sredstev, da bi zdravnika plačala, če bi bival tudi v bližini.

d Vesele Binkošti. Ljubljanski izletniki so imeli za letošnje binkoštno praznike res lepo srečo. Železniški promet je bil v soboto, nedeljo in v ponedeljek v Ljubljani prav ogromen. Samo na Gorenjsko je v soboto in nedeljo odpotovalo kakšnih 10.000 potnikov, v ponedeljek pa okoli 2000. Na Dolenjsko je odpotovalo v soboto in nedeljo okoli 5000 potnikov, v ponedeljek pa 1000. V Kamnik je odpotovalo v soboto in nedeljo okoli 1000 potnikov, v ponedeljek okoli 500. Velike pa so bile tudi ekskurzije v Italijo. Skozi Ljubljano je na Rakek in čez mejo iz Slovenije potovalo po železnici nad 3000 potnikov, ki so bili namenjeni deloma

Angleška kraljevska družina v svečanih oblekah in s kronami na glavah se po kronanju zahvaljuje ogromnim množicam, ki jo pozdravljajo.

v Postojnsko jamo, deloma v Trsat ali v Benetke. V te številke pa niso seveda všteti potniki, ki so potovali z avtobusom. Vse polno potnikov, ki so po številu še presegali one z železnico, je odpotovalo z avtobusi v Italijo, pa tudi v druge smeri, zlasti na Gorenjsko in Stajersko. Lep je bil tudi izlet slovenskih vernikov na Trsat, kamor je odšlo nad 600 Slovencev.

d Birna v ljubljanski stolnici. Na binkoštno nedeljo je bilo v ljubljanski stolnici birmanih 1381 birmancev in birmank, v nedeljo popoldne 553, v ponedeljek dopoldne pa 217, skupaj 2151. Lani pa je bilo birmanih na binkoštno nedeljo dopoldne 1235, popoldne 351 in v ponedeljek dopoldne 212, skupno 1798. To se pravi 353 manj kakor letos.

d Za izpostavo (ekspozituro) kmetijske zbornice. Na občnem zboru mariborske podružnice vinarstva društva je bil sprejet predlog, da se mora ustanoviti v Mariboru izpostava kmetijske zbornice, ki je baje potrebna zlasti zato, ker je Maribor središče našega vinarstva in sadjarstva.

d Z netopirji bočejo panati komarje. Na izviren način se bodo Osiječani začeli boriti proti nadležnim komarjem. Komaj se namreč začne lepi dnevi, že se v mesto selijo jate komarjev iz bližnjih barjanskih močvirij. Koliko jeze in neveselosti povzročajo ljudem, ni treba še govoriti. Najbolj učinkovito sredstvo, da bi se ta nadležna odpravila, bi bila regulacija Drave, ki se v okolici razliva in dela mlakuže in močvirja, v katerih se plode komarji. Ker pa denarja za regulacijo ni, malarija se pa pojavlja vedno pogosteje, bodo za boj proti komarjem mobilizirali — netopirje. Izkustva v drugih mestih Evrope so pokazala, da se netopirji za tak posel odlično izkažejo. V mestu je treba

zgraditi torej nekaj lesenih stolpov, da se v njih naselijo netopirji.

d Težka blagajna, a malo denarja. V noči na nedeljo je bil izvršen v Dolnji Lendavi drzen vlom. Vlomilska tolpa je vdrla v poslovne prostore našiške družbe, ki ima v Dolnji Lendavi veliko žago. Vlomilci so se spravili nad blagajno, ker pa s svojim preprostim orodjem niso mogli najmodernejše blagajne načeti, so jo naložili zunaj na kmečki voz. Moralo jih je biti precej, kajti blagajna tehta 6000 kg. Poleg blagajne pa so odnesli tudi omaro z različnimi spisi ter vse skupaj odpeljali par kilometrov proč od Dolnje Lendave na nek travnik in tam navrtali blagajno. Bili pa so razočarani, ker so našli v njej samo 2000 din. Razbito blagajno in omaro so pustili na travniku in zbežali v noč.

d Staro jahalnico bodo podrli. Ob Bleiweisovi cesti v bližini banske palače je stara jahalnica. Mnogi so zahtevali, naj se ta stara zgradba odstrani in naj se prostor primerno zazida. Poštna hranilnica v Belgradu je sedaj kupila od ljubljanskega jahalnega društva omejen svet za 1.200.000 din, tako da pride kvadratni meter nad 565 din. Določeno je dalje, da se imajo vse starinske stvari, ki predstavljajo kako vrednost in ki se bodo slučajno pri odkopavanju našle, izročiti mestnemu magistratu za mestni muzej, kajti mnogi računajo, da bodo pri kopanju temelja naleteli na kake zgodovinske ostanke. Poštna hranilnica namerava na tem svetu zgraditi moderno, veliko stanovanjsko hišo za svoje uslužbence. Baje prično z graditvijo poslopja že letos avgusta.

d Sušilnica, da je ni para. Antona Janežič v Zalogu pri Cerkljah je izumil najmodernejšo sušilnico za sadje. Najprej je izdelal podobno sušilnico v Sadjarskem domu v šenčurju pri

Vsi, ki trpite, na kurjih očesih

trdi koži in zaraslih nohtih, pridite, da Vam jih s koreninico in brez bolečin odstranimo. Takoj Vam bo odleglo. Zopet boste prijeto razpoloženi za vsako delo. **Parno in kadno kapalnice v hotelu Slon — Franciškaška ulica 8.** Odprto ob delavnikih od 7.30 do 13.30, ob nedeljah in praznikih od 7.30 do 12 ure.

kranju. Njeno izdelavo je pohvalil tudi okrajni kmet. poročevalec v Kranju. Zdej pa je svoj izum še izpopolnil. Njegov izum je zelo praktičen in priporočljiv za vsakega sadjarja. Kdor želi imeti res dobro in moderno sušilnico, si je lahko ogleda do 1. junija na domu Antona Janežiča v Cerkljah pri Kranju.

d Tramvaj, ki vozi s hitrostjo 60 km na uro, je dobil Zemun. Vozovi so dolgi skoraj toliko kot znani železniški Pullmannovi vagoni.

d Izkupil jo je. Prešuštnika je na poseben način kaznoval kmet Ivan Ščrbak iz Trebarjevega pri Sisku. Zalotil ga je pri svoji sinahi ter ga s sekuro prisilil, da se je slekel do golega. Nato mu je sesekal obleko, ga zaklenil v sobo in šel poklicat svojega sina, starše snaha in sosede. Prešuštnika je bilo pred ljudmi tako sram, da je na kolenih prosil, naj ga ne preganjajo. Toda kmet je bil neusmiljen in mu je dal le srajco, da je pobegnil. Toda sredi polja so ga prijel orožniki ter ga zaslili. Taš je pognal nato iz hiše tudi nezvesto snaho.

d 7 milijonov za javna dela. Ministrski svet je med drugim odobril vsoto 75 milj. din za javna dela. Po zaslugi obeh slovenskih ministrov dobi Slovenija 7 in pol milj. din za javna dela.

d Te dni so morali zapustiti našo državo na poziv banske uprave vsi inozemski državljani, ki so bili zaposleni kot predmojstri in podobno v tovarni Laarich v Konjicah.

d Novo gimnazijsko poslopje so blagoslovili ono nedeljo v šibeniku. Stalo je nad 6 milijonov dinarjev in je med najlepšimi v Evropi.

d I. Perdan nasledniki, Ljubljana, Kreckov trg 11, (po domače Frline) stara trgovina specializirana, nudi sveže blago po najnižjih dnevnih cenah. Postrežba točna in solidna. Priporoča se Marija Zgone, lastnica.

d Pod vislicami se je zahvalil za pravično sodbo. Te dni je krvnik Hart v Negutinu obesil dva razbojnika — hajduka brata Zivojina in Dimitrija Trajloviča, ki sta bila obsojena na smrt zaradi številnih zločinov, izvršenih v okolici Negotina. Hajduka sta imela tudi veliko številno pomagateljev, da je njihova roparska družina štela okrog dvajset članov. Belgrajski listi poročajo, da sta šla v smrt mirno, eden od njiju pa se je celo zahvalil sodnemu zboru za pravično obsodbo.

VINA Vam nudi Centralna vinarna Ljubljana. v svoji posodi najugodnejše.

d 52 m visok dimnik so podrli. Ono soboto je bil na Blejski Dobravi dogodek, ki je privabil veliko gledalcev. Podrli so visoki in ponosni dimnik razrušene tvornice elektrod, ki je obstala lansko leto. Dimnik je bil viden po vsej dolini in so njegov padec opazovali tudi od daleč. Podiranje dimnikov je zanimivo samo po sebi s tehniške strani, zato se je na Dobravi zbralo veliko Jeseničanov in okoličanov. Dimnik so izpodkopal na eni strani, nato podkurili lesene podstavke in visoki kamin, ki je tu kraljeval dobrih 20 let, je zlezal na zemljo. Najprej se je orjak nagnil, počil po sredini, se zavalil

Kaj bomo delali

Ledeni svetniki so mimo nas in s tem tudi precejšen del nevarnosti za pozno pomladansko slano. Upati je vseeno, da se bo vrene končno že uнесlo, tako da nam bodo omogočena vsa poljska dela.

Poljedelstvo: Na vrsto pride okopavanje pese, ki je zelo važno opravilo. Pri drugem okopavanju razredčimo pregošte nasade pese na 40 cm. Razredčevanje pese moramo izvršiti čimprej; ako rujemo že večje in starejše rastline, lahko poškodujemo s tem tudi one rastline, ki se nahajajo v bližini in ki so določene za nadaljnjo rast. — Tudi krompir moramo pridno okopavati. Za mlade rastline je okopavanje neprecenljivega pomena, ker izpolnjuje zelo važne naloge, in sicer: rahlja zemljo, da imata zrak in toplota lažji dostop vanjo, omogoči živahno delovanje bakterij v zemlji, zmanjša nepotrebno izhlapevanje vode iz tal; drobi skorjo na vrhu zemlje in uničuje plevel.

Znano je, da izhlapeva iz zbite zemlje vlaga mnogo hitreje, kakor pa iz rahle. Zemlja je namreč sestavljena iz neštevilnih malih delcev, med katerimi je polno večjih ali manjših prostorčkov napoljenih z vodo ali zrakom. Ti mali prostori delujejo kakor fine cevčice, pa katerih se voda dviga. Po teh prostorčkih se dviga voda iz spodnjih plasti v zgornje in končno na vrh zemlje, kjer izhlapi. Na ta način se zbita zemlja za časa vročine hitreje osuši kot pa rahla. V našo korist pa je, da premočno izhlapevanje preprečimo. Ako zrahljamo plitvo gornjo plast zemlje, napravimo v njej večje praznine, ki prekinemo nadaljnji dvig vode. Voda ostane v spodnjih hlad-

nejših plasteh, ne more izhlapevati in tako ostane rastlinskim koreninam na razpolago tudi za časa suše. V tem obstoji ravno važnost okopavanja, katerega ne smemo zlasti v spomladanskem času nikdar zanemarjati.

Živinoreja: Večina je že pričela z zelenim krmiljenjem. Pri tem naj se vsak strogo drži navodil, ki so bila podana že v prejšnjih številkih. — Zlasti previdni moramo biti pri krmiljenju inkarnatke in mlade domače detelje, ki tako rada povzroča napenjanje. Pri mladi detelji moramo posebno paziti na to, da se ne ugreje in ne postane vela. Med deteljo mešajmo seno in slamo. — Vprežno živino krmimo s suho krmo, vsem ostalim živalim pa pokladajmo zeleno krmo. — Ko začnemo goniti živino na pašo, ji dajmo, preden gre na pašo, nekoliko suhe krme; v začetku jo pasimo le malo časa. Po paši ji pokladajmo zopet nekoliko suhe krme. Živino, ki mora oditi na planinske pašnike, je treba že pred odhodom na planine dobro pripraviti na pašo. Mlado živino, ki še ni privajena na pašo in hojo, je treba zlasti na hojo toliko bolj privaditi, čim daljša je pot na planine. — Tudi ona živina, ki se ne pase, se mora dovolj gibati v primernem tekašišču. — Počasi se približuje vroči poletni čas in z njim tudi nevarnost za izbruh raznih kužnih živalskih bolezni; zato skrbimo stalno za največjo snago v hlevih.

Sadjarstvo: Pri precejšenem drevju zavarujemo cepiče, oziroma mlade s palicami ali loki iz šibja, na katere se mladice privežejo. Na cepljenih mestih odstranimo vse poganjke, da ne ovirajo nežnih mladice v njihovi rasti.

na zemljo v prah, kakor zadnji klic industrije, ki ji je nekoč kraljeval, nato pa se razletel v brezštevilne puš. kose opake.

d Denar iztisnjen iz krvi našega delavca. Kaj redko slišimo, koliko zaslužijo pri nas tuji kapitalisti. Eno takih podjetij, kjer delajo težke milijone, je rudniško podjetje, ki se imenuje »Trepča Mines« v Srbiji. Lani je družba-lastnica samo v zadnjem trimesečju zaslužila 63 milj., letos pa v prvem trimesečju že 56 milj. din. In ves ta denar je iztisnjen iz krvi našega delavca, koristi pa za naše gospodarstvo ne pomeni, ker gre v tujino. Pa »Trepča Mines« ni edini tak primer.

d Kdor zna, zna. Kinematograf za svoje gostilniške goste je odprl na svojem restavracijskem vrtu v Zagrebu neki gostilničar. Med gosti je kajpak vse zadovoljno, kajti gostilničar se pobira nobene vstopnine. Nabavil si je nov aparat in vrtil filme, ki so jih drugi kinematografi že odigrali. Zamisel ni napačna. Gostje bodo ob čaši vina ali piva gledali še filma in kar gotovo naročili več meric, kakor pa bi jih brez kinematografske predstave.

d Proti trdi stolici in zlati žili, združeni z navalom krvi, utripanjem srca in glavobolom je naravna »Franz-Josefova« grenka voda že od davnine preizkušeno domače sredstvo. Prava »Franz-Josefova« voda milo učinkuje in sigurno otvarja, a vrhu tega tudi v zastarelih slučajih ne odreče.

Org. reg. 3. br. 2075/26.

d Modra galica »Solnce« Celje. Slovenci imamo že to slabo lastnost, da neredko bolj cenimo tuje, nego domače blago in ne poznamo, da je tuje blago navadno ne samo slabše kakovosti, ampak tudi običajno dražje. To velja tudi za modro galico, ki so ji v zadnjem času zvišali cene v taki meri, da so vinogradniki in sadjarji, ki jim je galica neobhodno potrebna, upravičeno ogorčeni. Zato je hvala vredno prizadevanje podjetja Modra galica »Solnce« Celje, ki je domača ustanova in proizvaja 99,75 odstotni bakreni sulfat za napravo bakrenopenez brozge. To je najučinkovitejša in najcenejša zatiralno sredstvo proti škodljivim glivičnim boleznim, raznim paletem in rjam, ako se škropi pravočasno in pravilno. Modra galica »Solnce« Celje je poleg vsega za več kot poldrug dinar pri kilogramu cenejša od drugih in zato vsega priporočila vredna.

d Zanimiv zlat novc so našli nepričakovano pri nekem sarajevskem starinarju, zakaj cekin je dal kovati eden od bosanskih kraljev. Za znanost in naredno zgodovino je najdba velika novost, kajti doslej ni bilo znano, da so bosanski ali pa hrvatski kralji kovali svoj zlati denar. Po napisih so ugotovili, da ga je dal kovati bosanski kralj Stefan II. Tomašević. Zlatnik je našel neki musliman v Prijepolju in ga prinesel v prodajo starinarju.

d 6 mesecev, čeprav je, kakor vsi taki, odločno tajfil. Pred mariborskim malim senatom je bil sojen 46 letni tesar Anton Recek iz Večeslavcev v Prekmurju radi požiga. Recek se

je pred nekaj leti vrnil iz Kanade, zaradi svoje nasilne narave pa se je začel prepirati z vsemi svojimi sosedi. Kmalu po teh prepirih pa so začeli sosede prejemati grozilna pisma, v katerih se jim obeta maščevanje za požigi. Obdolžili so Receka, da je ta pisma pisal. Recekovemu sosedu Madru je bilo v resnici trikrat zažgano, enkrat kopica slame, drugič skedenj, tretjič pa gospodarsko poslopje. Vsi trije požari so bili napovedani vnaprej. Orožniki so zbrali proti Recku toliko obtežilnega materiala, da je bil obsojen na 6 mesecev strogega zapora, četudi je vse odločno tajfil.

NESREČE

d Požar. Posojilnica v Hotedrčici ima svojo hišo, v kateri je pošta, občinska pisarna in mlekarina ter tri stranke. Nedavno je zvečer ob pol 11 začel goreti lesen balkon pri hiši. Ogenj se je hitro razširil in uničil ostrešje, eni stranki je zgorelo vse, pa tudi druga stranka je utrpela občutno škodo. Posojilnica ima na hiši škodo okrog 30.000 din, zavarovana pa je bila le za 9000 din. Kakor vse kaže, je ogenj podtaknila zlobna roka.

d Skladišče sena je pogorelo trgovcu Frideriku Topolšku v Slov. Konjicah.

d Za vsako malenkost se je razburila. V Rakovcu v bližini Vitani se je dogodil žalosten slučaj, ki je globoko pretresel okolico. 13 letna hčerka lovskega čuvaja Grabnerja, ki je uslužben pri grofu Turnu, se je ustrelila z lovsko puško. Rozalija je bila zelo živčno bolna ter se je za vsako malenkost razburila. Tik pred dogodkom se je sprla s služkinjo, nakar je zbežala v sobo in se zaklenila. Nekaj trenutkov za tem so zaslišali strel in našli otroka mrtvega.

d Brzi vlak ga je povozil. Dne 13. maja v zgodnjem jutru so našli na železniški progi pod Tivolijem truplo mlajšega moškega. Nesrečnež se je bil, sodeč po okoliščinah vrgel na progo kakšnih 20 metrov nad prehodom nasproti kina Tivoli. Povožil ga je brzi vlak, ki ob 6 odhaja iz Ljubljane proti Trstu in mu odrezal obe nogi nad koleni ter mu prizadel še več lažjih poškodb po vsem telesu. Policijska komisija, ki je prišla na mesto nesreče, ni našla pri njem ničesar, kar bi ji moglo služiti za razpoznavo. Ponesrečenec je bil srednje postave, okrog 30 let star, gladko obrit in še dosti dobro oblečen.

d Jermenje ga je usmrtilo. V Steinklauberjevi opekarni na Pragerskem je bil zaposlen 33 letni delavec Franc Puklič iz Vrhloge pri Pragerskem. Delal je pri stroju. Puklič je nenadoma zdrsnil pri svojem delu ter omahnil. Med padcem pa je zgrabil z rokami za jermenje pri kolesu, kar je bilo usodno. V hipu ga je jermenje zgrabilo ter ga treščilo v stroj, ki ga je strahovito zmrcvaril. Pukliču je odrgalo levo roko, popolnoma izpahnilo desno nogo, ranilo ga je na nešteti mestih telesa ter mu zadalo nevarne notranje poškodbe. Nezavestnega so tovariši rešili iz smrtnege objema koles, prihital je takoj zdravnik, hkrati so telefonirali mariborski reševalni postaji po avtomobil, pa je bilo vse zaman. Puklič je čez malo minut izkvravel in izdihnil.

d Strašno dejanje podivjance. Svojega očeta in mater je ubil s sekiro posestnik France Znidarič v Muretincih na Ptujskem polju. Orožniki so hudodelca zaprli.

d Podteknjeni požar. Trikrat je v osmih dneh gorelo v prekmurški vasi Panovci. Kmetu Ivanu Hariju je ogenj uničil gospodarsko poslopje z vsemi zalozami slame in sena, da je utrpel 60.000 din škode. Naslednjo noč se je rdeči petelin pokazal pri njegovem zetu Ivanu

Najemnik Kolar zahteva

Vamne diši jed, gospod Kolar?

Pojdite jest v hotel »Union« vi stori izbirčneži!

Od kdaj pa je čist namizni pri luksuzu?

To, pravite, da je belo? Maji gostje so drugačnega mnenja!

Ha, potem pa naj Vaši gostje enkrat sami perejo!

Kaj pa želite, draga gospa?

Dobro milol! Izdatno milol! Moje stranke so natančne!

... zato bomo odslej prali samo z dobrim, davno preizkušenim

SCHICHTOVIM MILOM JELEN

Krčmarju. Zgorela mu je hiša z gospodarskimi poslopji, vsa živina in poljski pridelki. Z njima deli kot retja žalostno usodo pogorela posestnica Franciška Hari. Tudi njej je pogorelo gospodarsko poslopje. Vsi trije pa niso imeli ničesar zavarovanega. Prepogosti požari preprečujevalno govore, da požari niso slučajni, temveč podtaknjeni.

d Raz sid je padel. Oso Gopoldna je en razred neke ljubljanske osnovne šole napravil pod vodstvom svojega vzgojitelja izlet na ljubljanski grad. Nadziratelj je sicer strogo pazil na razigrane dečke, ni mogel pa preprečiti, da se ne bi nekateri dečki izmaknili njegovemu

Brezplačno

polijamo vsakomur na zahtevo brošurico o napredni živinoreji in perutninarstvu. V tej knjižici boste našli navodila in slike, kako morate **povišati svoje dohodke** pri živini z naprednimi metodami.

Brez vsake obveze pišite takoj na:

»KAŠTEL« d. d., Zagreb 6, poštni predal 50

nadzorstvu ter splezali na zid žanc. Eden od dečkov pa je padel raz zid, k sreči pa ne pregluboko. Bil je to 10 letni Josip Hubad, sin načelnika banske uprave g. dr. Hubada. Deček si je pri padcu močno poškodoval koleno. Pribitelj je takoj katehet, ki je poslal dva dečka po reševalni avto, hkrati pa je z gradu telefoniral po reševalni avto že g. kapetan Učak. Reševalni avto je dečka prepeljal v bolnišnico.

d Novo, takozvano vzorno ljudsko šolo dobi poleg Banjaluke, Novega Sada, Niša in Skoplja tudi Ljubljana.

d 35.000 din je odobril minister za telesno vzgojo naroda novo ustanovljeni plavalni šoli v Ljubljani.

d Rudarjevo je življenje vedno na niti. Mi-za je razmrčevala rudarja v boksitnem rudniku pri Drnišu v Dalmaciji. Rudar Ivan Lebenko je vrvico zažgal in se odstranil. Eksplozije pa kar ni hotelo biti. Zato je šel pogledat. Tisti hip, ko se ji je približal, pa je počila. Rudarja je vrglo v stran in ga tako poškodovalo, da mu najbrž ne bo lahko rešiti življenja.

d Tudi mačke lahko zažgejo hišo. V Frankovcih pri Ormožu je ono popoldne ob 1 pogorela hiša in gospodarsko poslopje posestniku Šeberku Matiji. Zažgala je domača mačka, ki je ležala na ognjišču ter se ji je vnela dlaka. Pobegnila je na svišli in se je tam vnela krma. Posestniku je pogorelo povsem gospodarsko poslopje, hišo so gasilci iz Loperčic, ki so bili takoj na licu mesta, deloma rešili.

d Vlak je mislil prehiteti. Blizu Bara v Crni gori je prišlo do težke železniške nesreče. Iz Bara je odpeljala lokomotiva z enim vagonoma. Zaradi velikega klanca je že poprej razvila svojo brzino. Ta hip pa je nasproti pridrvela derezina, na kateri so se vozili štirje delavci in nadzornik proge. Trčenje je bilo strahovito. Nadzornik proge je bil na mestu mrtev, dva druga pa sta bila težko ranjena. Krivda z nesrečo pade na nadzornika proge, ki je mislil prehiteti vlak in pred njim prispeti na barsko postajo.

d Nezgode. V St. Vidu nad Ljubljano je vlak podrl 50letnega delavca Antona Tratnika. Tratniku je vlak poškodoval gornji del telesa ter mu polomil več reber. — V koloniji v ljubljanskem Mestnem logu je padla ter si zlomila ključnico 9 letna Marija Nikoličeva, hči cestnega nadzornika. — Na Glincah je padel s ko-

lesa 56 letni krojač Lovrenč Gorjup. Pretresel si je možgane in dobil še druge poškodbe. — Z neke stavbe je padel 30 letni zidar Jožef Podbevšek. Zlomil si je nogo pod kolonom. — V bolnišnici na Studencu je pri gradnji padel kakšne 3—4 metre globoko 36 letni Franc Podbevšek iz Prevoj pri Lukovici. Poškodoval si je glavo in dobil hude poškodbe. — Hochkrautu Alojzu, delavcu pri III. progovnem oddelku v Celju, je padla tračnica na nogo in mu zmečkala prste. — Kaintz Jožef, 27 letni uradnik v Celju, doma iz Zalca, je na izletu padel in si zlomil roko. — Žitkar Janez, posestnik iz Podvina pri Planini, je doma padel po stopnicah in si zlomil roko. — Karl Rus iz Pekar, ki je zaposlen v mariborski tekstilni tovarni Doctor in Drug, je iz neprevidnosti prišel z roko v valčni močilni stroj, ki mu je zmečkal levo roko do sredine podlaktnice.

d Pri zaprtju, motnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz-Josef grenčice«.

IZ DOMAČE POLITIKE

d Občinske volitve za novo občino Kranj bodo v nedeljo, dne 20. junija t. l.

d Svobodna volja se mora podrediti strankarski disciplini. Splitski odbor bivše Hrvat. seljač. stranke je izključil iz stranke tamkajšnjega trgovca Viktorja Raiča, ker se je pustil imenovati za občinskega odbornika. Kakor znano, je ban primorske banovine pred dnevi razrešil petnajst splitskih občinskih odbornikov in na njih mesta postavil nove. Med temi novimi pa je bil tudi trgovec Raič. Mestni odbor bivše HSS utemeljuje izključitev Raiča s tem, da je trgovec postopal proti načelom stranke, češ da je bivša HSS osnovana na demokratskih temeljih.

d Tri različna gledanja. O Mali zvezi piše vaticansko glasilo »Osservatore Romano«, da v njej ni nobene krize, samo tri različna gledanja glede politike držav Male zveze do Rusije, Nemčije in Italije, dočim imata Jugoslavija in Romunija isto stališče, zastopa CSR čisto svoje mišljenje.

d Zalostni dogodki. Dne 8. in 9. maja se je za bivanja hrvatskega pevskega društva Trebevič v Senju vršila obnem tudi proslava dneva Matija Gubca in bratov Radičev. Proslave se je udeležilo več tisoč ljudi iz sosednjih okrajev.

Delavskega razreda ne bo dvignil ne komunizem, ne socializem, ne krščanski socializem. Dvignil ga bo le živ, celoten katoliški socialni nauk.

Ze v teku dneva so neki neodgovorni ljudje, ki so tudi prišli na to proslavo z namenom, da jo izrabijo v nedovoljene namene, izvršili na raznih točkah mesta izpade, za katere določa kazenski zakon težke kazni, tako da so morale oblasti opozoriti prireditelje na to, da se prečkijo spopadi, ki bi se mogli iz njih izcimiti. Toda isti dan ob 7 zvečer je po končani prireditvi ob odhodu udeležencev iz Gospiča — peljali so se po mestu v odprtem tovornem avtomobilu — ponovno prišlo do težkih izpadov in do streljanja iz tovrnega avtomobila na organe orožništva, ki so jih srečali na cesti. Pri tem je izgubilo življenje 6 oseb, 6 jih je pa ranjenih. Odrejena je posebna upravna in sodna preiskovalna komisija, da na kraju samem dožene dejansko stanje. Med ubitimi in ranjenimi so taki, ki jih je sodišče obsodilo zaradi udeležbe pri znani liški aferi, in taki, ki so znani kot komunisti.

d Te dni so bile občinske volitve v občini črnjelovački (okraj bijeljinski) in joševački (okr. jadranski). V črnjelovački je glasovalo za listo Rajka Krbačevića (JRZ) 497 volilcev, za listo Behlika (JRZ) 19 in za listo Grljiča Djurčiča 421. V občini joševački je glasovalo za listo Novaka Pavloviča (JRZ) 150 in za listo Milorada Šimiča 137 volilcev.

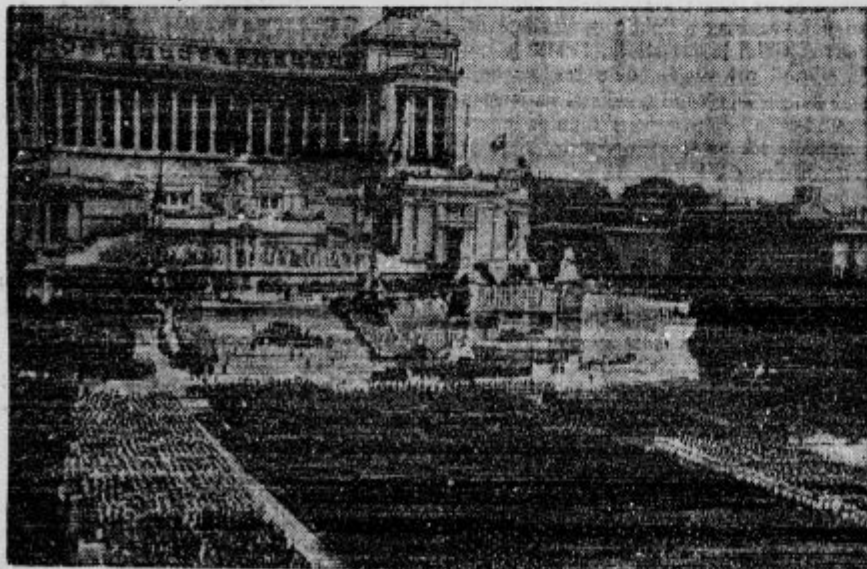
d Belgrajski časopis »Vreme« objavlja pismo pristašev pokojnega Milana Srakiča, v katerem ostro nastopajo proti članom tako imenovanega glavnega odbora bivše radikalne stranke. V pismu pristaši Milana Srakiča jemljejo tem vsako pravico, da bi zastopali bivšo radikalno stranko. Obnem poudarjajo tudi to, da je bil voditelj Miša Trifunović sprejet v ta odbor šele 6. januarja. Končno jim tudi očitajo, da so se izneverili programu in zgodovini bivše radikalne stranke, ker so se docela pridružili voditelju bivše demokratske stranke Ljubomiru Davidoviču.

d Pri ženah, ki več ne trpe na težki stolici, deluje vsakdanja uporaba naravne »Franz-Josefove« grenke vode, zavžite zjutraj in zvečer po četrtinki kozarca, zelo uspešno. Tudi bolj občutljive pacientke rade jemljejo »Franz-Josefovo« vodo, ker se že v kratki dobi pokaže zelo prijeten učinek.

Reg. po min. soc. pol. in nar. zdr. B-br. 15455, 20. V. 34

NOVI GROBOVI

d Ko bo zadnja ura bila, prihiteli nam v pomoč! V St. Ilju pod Turjakom je prenehalo utripati srce Rozmana Franca, nadučitelja v p. — Na Polici pri Višnji gori je umrl 80 letni posestnik Janez Seme. — V Mekinjah pri Kamniku je mirno v Gospodu zaspala Barbara Zlatnar. — V Slav. Požegi je preminul finančni svetnik v p. Anton Sočanin. — V Kostanjevici je na veke zatihnila oči Roza Gerlovič roj. Sadar, soproga finančnega poverjenika. — V Sičah je zapustila solzno dolino Ruža Perovič roj. Gosak. — V Pobrežju pri Mariboru so djali v grob sodnega uradnika Marija Pirca. — V dolu pri Ljubljani je odšel v večnost posestnik, mlinar in žagar Blaž Valjavec. — V Ljubljani so umrli: Ferdinand Kariz, zvaničnik drž. žel. Josip Kraljič, vdova po odvetniku Klotilda dr. Jamškova, posestnica in gostilničarka Marija Juvan, Marija Meglič in 85 letna Neža Zakrajšek, mati g. župnika p. Kazimirja Zakrajška. — Naj potivajo v miru!

Za obletnico zmage v Abesiniji so imeli v Rimu velike slovesnosti. Zlasti je bila imenitna parada pred palačo g. Mussolinija.

Veliki prosvetni dnevi

bodo letos v zgodovinski Škofji Loki, ki noče zasajati za svoji kulturni predniki, ki so pa svojo kulturo črpali iz globokih virov katoličanstva in slovenstva.

V tem mestu bojo Ločani tudi letos svoje dreve z okolici praznovali. Začetek teh dni bo v nedeljo, 11. julija, ko bodo krepki fantje iz škofjeloške dekanije, okrepčani po sveti daritvi, v Selcih z groba matere velikega preporoditelja in voditelja Slovencev dr. Kreka, ponesli v štafeti posebni spominek na njegov grob v Ljubljani. Ta dan bo tudi posebna mladinska slovesnost. 18. julija bo glavni dan: velik prosvetni tabor na glavnem trgu, kjer bo tudi ev. maša, blagoslovitev nove društvene zasedbe, popoldne pa bo gimnastični nastop mladih noči. To leto praznujemo tudi 40 letnico društvene obstoja.

V dneh nedelje, 25. julija in 1. avgusta, pa bo prišla do pravega izraza krajevna skupnost, ko bodo župljani škofjeloški in starološki igrali zgodovinski loški »Pasijone«.

Na vse slovesnosti vabimo in prosimo, da bi zlasti Gorenjci v omenjenih dneh ne prirejali večjih prireditiv. Za vse to se bodo Ločani — kot vedno — izkazali prav povračljivo!

Draga naša. Mrlič na mrtvaškem odru je bil pri nas še kot ženin oklican v cerkvi 2. maja. Jože Krulič je bil doma iz Osilnice. Ker mu je oče v Ameriki med vojsko umrl, se je kot mlad deček z materjo preselil na Hrvaško in je sedaj kot krepak dečko prišel k nam po nevesto. Med tednom po prvih oklicih pa ga je zgrabila neznana bolezen in je bil iz bolnice že mrtev pripeljan na dom v Zdi-hovem pri Bosiljevem v soboto, 1. maja zvečer. Tako je bil v nedeljo jutraj, 2. maja, še kot mrlič pri nas na oklicih. Obdukcija je baje dognala, da je bil zastrupljen. Zlobna roka je s tem dala prizadeji družini silen udarec.

Brez klobuka... brez plašča.....

toda utrjeno kožo..

Uživajte mladost in svobodo, kajti krema NIVEA skrbi za Vašo kožo in jo varuje, kakor pri pomladanskem soncu tako pri dežju in vetru. Samo krema NIVEA vsebuje EUCERIT, okrepčevalno sredstvo za kožo in Vam daje mladosten, svež in zdrav izgled.

RAZGLED PO SVETU

Bratomorno klanje v Španiji

Komunistično prodiranje na jugu okrog Toleda je zaustavljeno. V teh borbah je padla skoraj polovica komunističnih oddelkov, a so nacionalisti vzlic temu Toledo obdržali v svojih rokah, kar priznava tudi rdeča vlada v Valenciji.

Na santanderski fronti, kakor tudi na delu madridske fronte so nacionalistični oddelki komunistične napade gladko odbili.

Na severnem bijskajskem bojišču gredo nacionalisti kljub obupnim naporom komunistov, počasi a nevzdržno naprej.

Da so komunisti radi velikih uspehov nacionalistov na severu v okolici Bilbaoa postali zelo nervozni, kaže tudi ostavka sedanje rdeče Kabaļjerove vlade. Sestava nove vlade se Kabaļjeri ni posrečila in je španski državni predsednik poveril sedaj sestavo vlade socialistu Negrinu. Ta ima nalogo, da zlima novo vlado na najširši podlagi, to se pravi, da sprejme v vlado vse, dobro ali slabo, samo da bo proti nacionalistom in proti Cerkvi. Pa čas gre svojo pot in tudi g. Negrina ne bo rešil španskih komunistov pred porazom, ki jih neizbežno čaka.

so znižani prispevki za tiskovine v prometu med Avstrijo in Jugoslavijo za polovico dosedanje višine. — V Čačah pod Dobračem hitijo v gradu grofa Münstra s pripravami za sprejem vojvode Windsorskega in njegove neveste, s katero se bo poročil v Franciji. — Na kolesu se je pri Borovljah smrtno ponesrečila gospa Marija Wieser.

KATOLIŠKA CERKEV

Spored mednarodnega evharističnega kongresa za leto 1938. Kot priprava za evharistični kongres, ki bo prihodnje leto v Budimpešti, bodo 23. maja 1937 slovesno začeli evharistično leto, ki se bo kazalo v prirejanju misijonov, tridnevnic, duhovnih vaj in drugih verskih prireditivah. Čez leto dni, 23. maja 1938 bo prišel v Budimpešto papežev poslanec. Prvi dan kongresa bo posvečen izključno sestankom predstavnikov raznih narodov. Drugi dan bo skupno obhajilo

za otroke, slovesna posvetitev otrok in njihovih staršev presveti Devici ter velika mednarodna verska manifestacija. Tretji dan bodo imele skupno obhajilo žene; zvečer pa se bo razvila procesija na čolnih po Donavi, kakor na praznik svetega Emeriha. Vse mesto bo sijajno razsvetljeno in na vrhu hriba sv. Gerharda bo veličasten ogenj. Četrti dan bo skupno obhajilo za vse. Med zaključnim zborovanjem bo sveti oče nagovoril svoje vernike po radiu.

ČEŠKOSLOVAŠKA

s »Vsi poslanci so lumpje«. Na nedavni seji češkoslovaškega parlamenta je prišlo do razburljivega dogodka, ker je v začetku seje vstal neznan človek na galeriji za gledake, se prečinil v prvo vrsto in zavpil: »Vsi poslanci so ničvredni in lumpje!« potegnil revolver ter ustrelil na predsednika poslan. zbornice Malypetra. Kroglja je udarila tik nad predsednikovo glavo v leseni stenski opaž. V zbornici je nastala velika zmeda, toda gledalci so že sami takoj po strelu prišli atentatorja. Na predsednika je streljal brezposelni mlinar Šebek iz Ogrskega gradišča, ki je pri zasliševanju dozdaj trdovratno molčal o tem, kaj ga je nagnalo na to dejanje.

ITALIJA

s Abesinski podkralj Graziani je prvič po znanem atentatu nastopil javno s kratkim govorom pri proslavi ustanovitve cesarstva v Addis Abebi. V govoru je opominjal italijansko vojaštvo in naselnike k potrpežljivosti in previdnosti, češ da bo treba še desetletij, preden bo mogoče zmago varno uživati. — 9000 italijanskih županov je dne 9. maja prišlo v Rim, kjer so se na trgu Venezia poklonili Mussoliniju. Udeležili so se slavnosti ustanovitve italijanskega cesarstva. — Mussolini je izjavil pri sprejemu jugoslovanskim novinarjem, da se bo belgrajski sporazum izpolnil do pičice. To niso samo njegove besede,

AVSTRIJA

s To in ono s Korotana. Dne 4. maja je v Zingarci drvar Martin Schweiger z drugimi tovariši podiral drevesa. Nenadoma se višje nad njim odruši od skale velik drobec, pridrvi v bližnjo naglici proti delavcu ter ga zadene naravnost v čelo. Delavec se ob silnem udarcu onesvesti in pade nazaj, pri tem pa se nabode na štrlečo vejo, ki se mu zarije globoko v prsa. — V Rožeku so pokopali šolskega ravnatelja Tienbacherja. — V Spodnjem Podgradu pri Skočjanu so djali v grob pbeestnika Tomaža Bavtčarja. Nadalje sta zapustili solzno dolino Neža Saher v Samožni vesi in Ana Goleč v Klopincu. — V Olobasnici je izdihnil 85 letni Tomunov oče. — Za kaplana v Tinjah je imenovan gospod Franc Fröhlich, župnijo Kamen sooskrbuje prošt Benetek, bolezenski dopust je nastopil borovljski župnik dr. Geramb. — S 1. majem

temveč takšna je tudi njegova volja. — Tržaške oblasti še vedno preiskujejo, kdo moti radio-oddajanja ljubljanske postaje zlasti pri nacionalnih predavanjih, ki se tičejo narodne prosvete. — Stara granata iz dobe svetovne vojne je v gozdu razmesarila petnajstletnega Albina Vovka iz Trnovega, njegovega očeta, ki je delal na bližnji njivi, pa hudo poškodovala. — S strehe je padel in se zelo poškodoval Leopold Bergamin v Gorici. — Zgorela je hiša Franca Crnigoja iz Stomača pri Ajdovščini. — V luži je utonil dveletni otrok Vito Jurman v Cerknem.

ALBANIJA

s Z revolucijo so poskušali. Albanski tiskovni urad je izdal poročilo, v katerem pravi, da je vrh poveljstvo vojske poslalo več oddelkov vojaštva proti Argirokastru, ki so ga uporniki včeraj nenadoma zavzeli. Vojaštvo je obklopi mesto, ne da bi naletelo na kakšen odpor. Proti večeru je mesto padlo brez boja v roke redne vojske. Po vseh krajih južne Albanije vlada red in mir. Iz vseh krajev Albanije prihajajo brzoglavne izjave o zvestobi. Po najnovejših podatkih sodijo, da so odpor v Argirokastru organizirali komunisti. Prednje straže albanskih vojaških oddelkov, ki so bile poslane iz Valone proti upornikom, so naletele na večji oddelek upornikov v bližini prelaza Priči na cesti med Valono in Tepelinjem. Po kratkem boju so se uporniki razbežali. Vojaštvo jih stalno zasleduje. V borbi je padel tudi brat vodje vsega uporniškega gibanja Ismet Toto. Razen tega sta bila ubita še dva upornika. — Po zadnjih vesteh je revolucionarni pokret popolnoma zadušjen in vsi uporniki pridejo pred vojaško sodišče, kjer bodo dobili to, kar so iskali.

ANGLIJA

s Kronanje angleškega kralja Jurija VI. in kraljice Elizabete so izvršili na najslovesnejši način ono sredo. Ob tej priliki so prispeli v London odposlanci vseh večjih držav. Samo Italija ni poslala v London posebnega zastopstva in to radi napetih odnošajev, ki so nastali med Italijo in Angleško radi Abesinije in Španije. Po kronanju so imeli diplomatje važne politične razgovore.

FRANCIJA

s Za komuniste ena, za katoličane druga mera. Do težkih nemirov je prišlo v francoskem mestu Toulouse pri onedeljski proslavi praznika Devica Orleanske. Za ta dan je vlada, ki si sicer dovoljuje vse demonstracije, prepovedala sleherno narodno manifestacijo. Levičarji so v Toulouse s kamenjem napadli tamošnjo stolno cerkev, pretepal po cestah duhovnike in politične nasprotnike, ne da bi policija nastopila proti njim. V teh pretepih je bilo 50 ljudi ranjenih.

Minister Herriot in redovnice

Te dni je imel pokrajinski zbor v francoskem Lionu svoje redno zasedanje. Na dnevnem redu je bil med drugim predlog, naj se nakloni redovnicam sv. Mihaela 6.000 frankov izredne podpore. Te redovnice se bavijo že več let z zapuščenimi, izgubljenimi dekleti, ki mnoge izmed njih pod vzgojnim vodstvom redovnic postanejo zopet poštna dekleta.

Minister Herriot, ki je vsej prej kot prepričan katoličan, je pri dotični razpravi izja-

Edini krivci španske državljanske vojne

Angleški protestantje, osobito njihova visoka duhovščina, so radi gostobesedni ter zavzamejo v javnosti stališče do vseh važnih vprašanj. Le o državljanski vojni v Španiji, kjer so komunisti in anarhisti na razbojniški način umorili na tisoče in tisoče duhovnikov in redovnikov, ohranjujejo čuden molk. Ne morejo se dvigniti do javne obsodbe teh divjakov. O tem se celo pritožuje angleški laik sir Douglas v pismu, ki ga je izročil javnosti. Sir Douglas poudarja, da je sramota za krščansko kulturo in prosveto, da anglikanska cerkev doslej še ni izrekla ene besede obsodbe ali obžalovanja radi ubijanja in mučenja tolikega števila duhovnikov in vernikov v Španiji. To je dokaz, da je bolj prešinjena z mržnjo zoper katoliško Cerkev kot z ljubeznijo do najosnovnejših načel splošne ljudske svobode in pravice.

Sir Douglas poudarja, da se bo to maščevalo na protestantovski cerkvi, ko bo komuni-

V vsako hišo Domoljuba!

— Glavni urednik francoskega časopisa »Echo de Paris« je odstopil. Kakor nekaterim znano, je Simon dajal smer listu, ki je bil že dolga desetletja glasilo francoskega generalnega štaba in je zdaj odkrito nasprotoval Blumovi vladi. Vlada je s pomočjo svojih bankirjev Simonu finančno zavrnila vrata, da bi tako dosegla spremembo stališča pri listu.

AMERIKA

s »Hindenburg« je bil zavarovan. Ze zadnjič smo poročali o veliki nesreči, ki je zadela nemško zračno ladjo pri pristajanju v Ameriki. Naj danes dodamo, da je bil »Hindenburg« pri neki veliki nemški zavarovalnici zavarovan za 72 milijonov dinarjev. Potniki so bili zavarovani za primer nezgode za 33 milijonov in za primer smrti tudi 33 milijonov, posadka za 15 milijonov za primer smrti in za primer pohabljenosti za 34 milijonov dinarjev. Zavarovalnica je izjavila, da bo še nadalje sprejemala zavarovalnine za nemško zrakoplovstvo.

s Zakon o nevtralnosti sta sprejela ameriški parlament in senat. Po novem zakonu bo državni predsednik odločal, proti kateri vojskujoči se državi bodo obveljale določbe novo sprejetega zakona. Po tem zakonu bodo Združene države zaprle v vojskujoče se države uvoz orožja, streliva in drugih predmetov. V vojno zapletena država ne bo mogla v Ameriki niti posojila najeti.

s Razno. Za letošnje velikonočne praznike je bilo v San Pedro Cal., vsidranih šest večjih ameriških bojnih ladij: »Salt Lake City«, »Arizona«,

zem navalil tudi na njo. Tako postopanje anglikanske duhovščine in tistih časnikov, ki takšno postopanje odobravajo, angleški narod ne odobrava.

Sicer pa se je tudi iz vrst anglikanske protestantovske duhovščine dvignil odpor zoper tako postopanje. Ko sta namreč dva protestantovska anglikanska škofa, ki sta bila v Španiji, odkrivala katoličane za izbruh državljanske vojne, je proti njima nastopil protestantovski škof z Gibraltarja (najjužnejša točka Španije, ki je v rokah Anglije). Izjavil je, da on dobro pozna razmere v Španiji, ker tamkaj biva že nekaj let. Glavni in edini krivci španske državljanske vojne so po njegovem prepričanju španski in ruski komunisti, ki so hoteli z nasiljem vladati v Španiji proti volji ogromne večine ljudstva. Naj bo torej Anglija oprezna, ker bo komunistična agitacija tudi njo zadela in proti tej agitaciji ne pomaga nič naglašanje demokracije. Naposled anglikanski škof ostro obsoja politiko, ki jo sedanjia angleška vlada vodi v španski državljanski vojni in ki se bo hudo maščevala nad Anglijo.

»Colorado«, »Minneapolis«, »Saratoga« in pa »West Virginia«. Na velikonočno nedeljo se je na vseh teh ladjah vršila sv. maša za katoliške mornarje in častnike, pri kateri priliki so vojaki in častniki prejeli tudi sv. obhajila; vseh skupaj je bilo obhajanih okrog 1.500. Med sv. opravilom je moralo biti na ladjah vse mirno in tiho. — 13. junija bodo v mestu Amarillo, Texas, na nekem trgu na slovesen način odkrili spomenik pokojnemu frančiškanku Juan de Padilla, ki je pred več leti kot prvi katoliški duhovnik mislijo nariš po velikih planjavah države Texas in ki je dal tudi svoje življenje za sv. vero, ker so ga Indijanci umorili. — V Clevelandu je umrla 58-letna Frančiška Levstek roj. Kaplan iz Jurjevce pri Ribnici. — Na sloveči Yale univerzi v New Haven, Conn., bo letos dograjena krasna kapela, vredna 200.000 dolarjev, namenjena za katoliške visokošolce. Vsoto v ta namen je podaril neki finančnik, ki je na tej šoli dovršil šolanje. Posvečena bo sv. Tomažu Moru, ki je bil še pred nekaj leti proglašen za svetnika. Yale univerzo obiskuje med drugimi nekaj nad 3000 katoličanov. Na Evelethu Minn. je pri delu zapustil solzno dolino Valentin Campa z Gore pri Sodražici.

DROBNE NOVICE

Po veliki politični razpravi je dobila francoska Blumova vlada zaupnico s 380 proti 199 glasovom.

15.655 m se je dvignil z enosedezim letalom italijan. letalski podpolkovnik Mario Tecci. Silen val vročine je zajel obale Baltičkega morja. Ljudje se že kopajo v morju in rekah.

Število francoskih kmetijskih družin se je od leta 1900 zmanjšalo za 1 milijon 700 tisoč!

Samo brezbožnik je dober komunist, se glasi Stalinova poslanica sovjetskim otrokom.

11.350 milijonov lir so znašali po italijanskih podatkih stroški za abesinsko vojno.

n. Slomškov zavod v Ljubljani sprejema za prvi gimnazijski razred zdrave, telesno in umsko dobro razvite, 11 do 13 let stare, predvsem kmetijske fantke, ki so z dobrim uspehom dovršili 5. razred ljudske šole, imajo zmožnost in veselje do učenja in je upati, da se bodo po dovršenih študijah posvetili redovnemu in duhovniškemu stanu. Natančna pojasnila daje Slomškov zavod, Ljubljana, Poljanska cesta 6. Priložiti je znakom za odgovor.

PO DOMOVINI

Zakrajškovi materi

Naj vam jo opišem? Nasmeh na obrazu, molet v rokah. Sedaj jo poznate? Da, prav sprakujete, to je tista, ki smo jo tolikokrat videli v cerkvi sv. Krištofa; to je tista, ki je vsak dan sprejemala po sinovih rokah Boga v Najsvetejšem Zakramentu. To je tista, oni, ki ste sprazhuvali kdo je, ki je tako počasi, slaba v nogah hodila preko drvišča v cerkev in nazaj. Da tista, ki je tako rada kramljala z ženicami, ki so jo imele tako rade, saj so jo vedno spremljale skozi cerkev v župnišče.

Pa je ni več med nami. Pa ne bodite žalostni. Na je po sinu le k Bogu po piščilo. V ponedeljek jutraj je poslednjič zatianila svoje trudne, v voljo tojto udane oči.

Mlada leta so ji minevala v Preserju. Tu se je trudila in delala. Ta kot slovenske zemlje je prepoten z njenim delom. Tu je molila in trpela pod pisčem Zalostne Matere Božje, kamor se je tako rada zatekala in trpljenju in veselju. Pa saj ji je Zalostna Mati Božja tudi izprošala mnogo, mnogo božjega blagoslova. Saj je ravno v tej cerkvi Zalostne Matere Božje in Zalostni gori doživela to, česar si vsaka slovenska mati najbolj želi, kako je sin pel novo mašo.

O, Zakrajškova mati, hvala Vam!

Pri »Kovačevih« se reče hiši, kjer sta z molen, kovačem vzgajala, oh mati, povejte še enkrat sami, koliko vama jih je Bog dal? »O, veliko mi jih je Bog dal, pa sem vse vzgojila. Teško je bilo, zelo težko, pa Bog je pomagal. Ko pa je on, not umrl, saj od tega je še dolgo, dolgo, sem se sama trudila, da sem vse dobro preskrbela. Potem so mi odšli v Ameriko. Tudi jaz sem šla. Pa vsa se vrnila.«

Pršla je s sinom na svoj vrt slovenske zemlje, kjer je preživljala tibe, mirne dneve svojega večera, ki ji ga je vsemočni Bog naklonil tako dolgega; saj ji je bilo petinosemdeset.

To je bila mati, ki je vzgojila — saj jih pomamo, tukaj in ono, ki so še v Ameriki. To je bila slovenska mati; mati vernega, tihega in globokoživega življenja. Mati molitve dela in trpljenja.

Sv. Krištofa zvonovi zvone Saj zvonili so že mnogim, a sedaj mileje, topleje — saj poznali so jo, saj vabili so jo k sv. Daritvi; saj njih glas ji je oznanjal Ave...

Zvone tudi preserski, ki sprejemajo poslednjič truplo njeno, kjer bo ležalo do blaženega združenja. In Ti Mati Zalostna, sprejmi v naročje svoje dušo mrtve hčerke Tvoje.

Zemlja se je nasmehnila, ko je sprejela, kar je zemskega.

Nebo pa je veselo zajelo dušno njeno.

Blā.

Iz raznih krajev

Raka pri Krškem. Praznično popoldne sem »mešale« črtno blato proti škocijanu. Pogledam, če imajo že novega g. župnika, kako poje »Domoljubov harmonij, pa še k šmarncam grem, sem si mislil. Za župnika še niso vedeli povedati. Dejali pa so, da bo Evaristični križ, ki podžagan pridiguje o šloveski zlobi, kmalu še vse tepši stal. Mimogrede sem pa še v Bučki povprašal kako in kaj. Da so po letih borbe z obnovljeno občino tudi nekaj tako sloveči semji prišli do primerne prostora so mi povedali. Da »Domoljuba« precej imajo in radi bero, pa da od mlade lantovske kongregacije pričakujejo uspehov so mi, poslavljajočemu se, zstrjevali. — V Ravnem je odšla v boljše življenje priletna Alojzija Giovan. Večna luč naj ji sveti!

Sela pri Šumberka. Na binkoštno nedeljo smo imeli pri nas lepo slovesnost, ki jo po svoji prizrčnosti lahko imenujemo družinski praznik cele fara. Ta dan je namreč poteklo trideset let, odkar nam župnikuje naš gospod Jožef Podlipnik. Neprecenljive zasluge si je naš gospod v tem času pridobil zaradi dela in dušno in čanno korist faranov. Ker farani poznajo skromnost svojega gospoda, ki bi odločno prepovedal vsako slovesnost, so delali vse čisto skrivaj in gospoda jubilita naravnost detektivsko presenetili. Pod vodstvom vrlega župana g. Kastelca so farani do podrobnosti izdelali program proslave, pa g. župnik zato ni zvedel niti besedica. Z zviščo so ga preprosil,

da je imel sv. mašo ob desetih. Točno ob uri se pojavi v zakristiji g. dekan iz Žužemberka v spremstvu g. ban. svetovaleca Al. Zupana. Gospod dekan stopi na prižnico in po prekrasnem govoru o nalogah duhovnikovih prebere odluk g. dnežškofa, s katerim je bil naš jubilan imenovan za duhovnega svetnika. Sledila je slovesna sv. maša, pri kateri je domači pevski zbor lepo prepeval. Po maši se je vsa fara zbrala pred cerkvijo, kjer so jubilanu čestitali gg. dekan, župan, cerkveni ključarji, učiteljstvo in šolska mladina, zastopniki Marijinih družb, posojilnice, Kmečke zveze, stranke itd. Gost špalir je jubilita pozdravljaj, ko je odhajal v župnišče. Vsa fara je vesela in počaščen na ob visokem odlikovanju g. župnika. Bog naj nam ga še mnogo, mnogo let obrani!

Strazišče pri Kranju. Dne 9. maja je umrl tu najstarejši mož naše občine — Gašper Bajžeti. Dopolnil je 88 let. Bil je vedno naročni naših listov, zvest katoliškim načelom, katerega tudi najhujši pritisk od nasprotne strani ni mogel odvrtiti od prave poti. Bog mu daj večni mir!

Radna pri Ševnici. Slovesno praznovanje Marije Pomočnice na Radni bo v nedeljo 30. maja s sledečim sporedom: Ob 7 skupna maša z nagovorom in obhajalom. Ob 10 pridiga in slovesna služba božja na prostem — ljudsko petje spremlja orkester. Po službi božji shod za sotrudstva. — Popoldne ob pol 3 govor in procesija s kipom Marije pomočnice. Po blagoslovu kratka akademija.

Otave nad Cerkljico. V boljše življenje so se preselili 27 letni Ivan Zalar, previden z zakramenti za unmrjačo. Otave še niso videli tako lepega pogreba, kot ga je imel rajni Ivan. Vsa okolica žaluje za dobrim in povsod priljubljenim fantom. Naj mu bo domača zemljica lahka! Zalujočim domačim naše iskreno sožalje!

Medika. Pretekli dni je v obmejnih hrvaških župnijah bila birna. Zakrament svete birme je delil nadškoof dr. Alojzij Štepinac, ki se je sedaj službeno prvič mudil v teh krajih, davi ni daleč od tu njegov rojstni kraj. — Ze v soboto se je pripeljal v Mellico kef zdraviljšča na Golniku dr. Robert Neubauer in se je tu mudil do torka. Odzval se je prošnji krajevne »Protijetične zveze« z velikim veseljem in pregledal tu lepo število bolnikov, ki so mislili, da imajo v sebi kal zavratne bolezni. Reo je jelika pri nas razširjena, a zelo težkih slučajev je ugotovil le malo. Gospod zdravnik se je potem odpejal tudi v nekatere vase, kjer je v zadnjem času umrlo nekaj oseb na jetiki, da se sam

RAZNO

Sreča v nesreči. Mož svoji ženi: »V naglic sem pogotilni zlati gumb od srjace.« Žena: »Sreča v nesreči! Zdaj veš, kje se gumb nahaja, da ga ne boš iskal kakor navadno.«

Napoleonovega sina bodo prepeljali v Pariz. V današnji kapucinski grobnici, kjer počivajo člani avstrijske habsburške rođovine, počiva tudi truplo edinega sina velikega Napoleona, ki ga je veliki cesar imel v zakonu z avstrijsko vojvodinjo Marijo Luizo. Mladi princ, na katerega je bil Napoleon sila ponosen in ga je strastno ljubil, je sprejel že ob rojstvu naslov rimskega kralja. Ko je bil poražen Napoleon poslan na otok Elbo, je sprejel svojo hčerko in vnuka avstrijski cesar. Mladi in lepi mladenič se mu je sila priljubil. Ne pa avstrijskemu kanclerju Metternichu, ki se je bal razstojne priljubljenosti mladega kralja ali vojvode reichštatskega, kakor so ga nazivali. Metternich je mladeniča obsodil v samoto, kjer je zbolel na jetiki in umrl v starosti 41 let. Francozi namera-

L. Ganghofer:

25 Martinj klošter

Roman iz začetka 12. stoletja

Poslovenil Blaž Poznič

»Kajne? Tudi meni je že prišlo to na um!« je zašepetal Svajker. »Živega krsta ni bilo na spregled. Ko smo postavljali klošter v Rajtenbuhu, sem bil tudi poleg, in tedaj so na prvi zvon prišli trumoma: možje, ženske in otroci. In danes ne žive duše! Kaj deš?«

»Kar sem rekel že davno: grd, od Boga zavržen kraj! Dobro pomni, kaj bomo tu še doživeli! Se je že začelo danes!« Jezno je pograbil Vampo leseno skodelo in jo začel drgniti s šopom mokre trave, kakor bi imel ves ta zavržen kraj pod svojimi rokami. »Zganci z vodo, kar prvi dan!«

Svajker je zadnje besede preslišal; zamišljeno je strmel v žerjavico, nato počasi rekel: »Morda so pa hiše tako daleč narazen, da ljudje z vna se žul niso.«

»Ne česnaj! Uro daleč se čuje zvon. Maraj ni nihče priti. Poganske duše, brezverske! Po žlicah jih bomo morali pitati z verol«

Svajker je odkimal. »Gozd stoji tu okrog ko stena in požre vse odmov. Verjemi, da niso čuli zvona. Drugi, ne vem, a ena... če bi bila ta slišala zvon, ta bi prišla!«

Tedaj sta prislunhila oba. Daljnji glasovi so zazvoneli po hosti; bili so Vacemanovi sinovi, ki so se sklicevali za ježo domov. »Ljudje morajo biti nekje blizu,« je zamomljal Svajker.

Ko sta še poslušala, je vzplavala izza črnokipečih vrhov skoraj polna luna in vrgla bled svit čez goličavo.

»Poglej, brat, poglej,« je zajecjal Vampo in pokazal z roko, »tam se nekaj giblje!«

»Kje?«

»Pri križu! In plazi se ko volk!«

Svajker je pograbil sekiro in v dolgih skokih pianil v mesečino. Kraj gozda je videl polzeti senco, zavihtel je sekiro, da bi udaril, toda sredi zamaha je obstal ko okamenel. Hincula je stala pred njim. »Moj Bog... če bi bil zdajle udari,« je zajecjal. »Odkod si se vendar vzela ta čas?«

»Saj si zvonil!« je zašepetal tanki glas.

»Zakaj pa nisi prišla podnevi?«

»Prej nisem smela! Morala sem čakati, dokler...«

Segel ji je v besedo. »A zdaj vendar ni čas, da bi otrok, hočem reči, da bi dekletce kakor ti, letalo okoli po zapuščenih hosti.« Stopil je v stran, zakaj njegova senca je črno in široko zakrivala drobno Hinculino postavo; vendar tudi v jasni mesečini ni bil njen obraz nič svetlejši; kakor temna kepa oglja je bil videti — le oči so se svetilo. Za čas sta stala molče eden pred drugim; potem je dejal on, trudeč se, da bi govoril izpodbudo: »Pojdi domov, dekle, zakaj povedati ti moram: ne spodob se zame, da postajam tu s teboj v mesečnih nočeh... četudi bi sami dobri svetniki z nebes smeli gledati na naju oba. Pojdi domov! In pridí drugið podnevi!«

»Ali boš jutri zopet zvonil?«

»Dom, da!«

»Potem pridem!« ji je zažuborelo hitro čez ustnice, »Ne bojim se... in bom že iznašla pot.«

Te besede seveda so bile mišljene drugače, kakor si jih je razlagal Svajker. »Prav, deklíč, prav! Po božjih potih smeš hoditi vedno brez strahu! Da, deklíč, le pridí!«

prepriča o razširjenosti jetika. Tako Metlika mesto kakor tudi okolica je gospeodu primarija za njegov poštvovalen trud iz srca hvaležna! — Kulpa postaja vedno bolj topla; če se bo kakih posebnih vremenskih nepravilnosti, bo v zadnji tretjini tega meseca že kaj primerna za kopanje. — V minulem letu je bilo v metliški županiji precej požarov. Sedaj so požigali to delo opazili in so se pojavili svojevrstni požigi: kjer so imeli kmetije suh govoj na kupih, se je pripetilo, da je kup čez noč strel. Kolikor glav, toliko misli, zlobe pa še več!

Oselica. Nedavno smo brali v »Domoljub« dopis iz Poljan nad Sv. Loke, v katerem dopisnik pričakuje gospodarskih koristi za naš kraj od nove pogodbe med našo državo in Italijo, zlasti glede izvoza lesa. Za izvoz lesa nam je nujno potrebna carinska cesta v Italijo. Taaka cesta bi bila čez Sovodenj, Lanišče, Znojilo, kjer bi se cesta cepila na Idrijo in na Sv. Lucijo. Od naše strani je treba napraviti le podrgur kilometer ceste. Italija je od svoje strani že dela. Prosimo merodajne gospode, da to upoštevajo. Za našo dolino bi bilo to velikega pomena.

Podxid pri Trojanah. V četrtek, dne 6. maja smo pri naši podružni cerkvi sv. Mohorja blagoslovili nov bronast zvon, ki tehtal ca. 300 kg in ga pridružili edinemu, ki je preostal izza vojne. Preteklo jesen se je ta zaradi starosti pokvaril, tako da ga je bilo treba poslati v popravilo. Ob tej priliki so si bližnji moške in fantje nadeli nalogo, da povprašajo za mnenje faranov, če bi bilo mogoče zbrati potrebni znesek za nabavo novega, primerno večjega zvona. Ker je bil odziv zadovoljiv, so pričeli zbirati prispevke. Zvon je bil naročen v Strojnih tovarnah in livarnah. Med pripravo pa so dekleta našle vence in okrasile cerkev, kar je svečanost močno podkrepilo. Obrede je izvršil g. župnik Iv. Vodopivec. Botrovalo mu je 14 botrov in botric. Vsa slovesnost je kljub manj ugodnemu vremenu lepo potekla. Darovateljem in organizatorjem dela bo novi zvon pel hvaležno priznanje.

Zagreb. Ob času, ko se pomladansko sonce nagiba k zatonu, se oglasi zvon na hričku pri Sv. Roku in vabi vse one, ki imajo v srcu vero in poštenje, k oltarju najniške Kraljice. Tu obhajajo vsak dan slovenske šmarnice. Zdi se nam, kot bi bili doma, v sredi lopi Slovenije. Saj smo tudi prišli sem v Zagreb od vseh strani naše dežele. Tudi z Rake nas je precej, čeprav k šmarnicami ni še vseh. Vas pridite, fantje in dekleta, ki smo rojeni pod našim zonom, da se bomo po oprav-

ljani pobožnosti še kaj pomešali o našem domu. Pa v »Domoljub« bomo pogledali, kaj nam naš prijatelj Martin zopet zanimivega poroča iz našega rojstnega kraja. Lepe pozdrave vsem prijateljem in prijateljicam pošilja Jože Kostreva.

lješi pobožnosti še kaj pomešali o našem domu. Pa v »Domoljub« bomo pogledali, kaj nam naš prijatelj Martin zopet zanimivega poroča iz našega rojstnega kraja. Lepe pozdrave vsem prijateljem in prijateljicam pošilja Jože Kostreva.

Polica pri Višnji gori. V torek smo pokopali posebnika, pom. poštarja in bivšega dolgoletnega občinskega odbornika Janeza Semeta, p. d. »Bregarja«. Člani gasilke čete so svojemu podpornemu členu izkazali vso čast, tako s častno stražo ob mrtvaškem odru kakor s tem, da so nosili krsto s pokojnikovim truplom. Domači g. župnik je za pokojnika daroval mašo in ga slovesno pokopal. Pevci so pred hišo žalostno zapeli »Pomladi vse se veseli, ob odprtem grobu pa.« »Blagor mu« in »Človek glej; Oči slehernega so se orcale. Krasni venci, še bolj pa čela procesija pogrebov so bili priča pokojnikove priljubljenosti. — Pokojni si je v 80. letih življenja pridobil velikansko število prijateljev in znancev. Zaradi svoje pristne doležneke devpnosti in modrega govorjenja ga je že prvi hip veljubil vsak človek. S svojim pametnim nasvetom ter dazeljivostjo je znal marsikomu olajšati življenje. Kot dober pavec in izvrsten družabnik je bil v vanji družbi dobrodošel. K njemu so hodili na počitalice ljudje, preprost in tudi višjih poklicev in iz različnih krajev. Vse od začetka svetovne vojne pa do svoje smrti je bil svetovodja pom. pošte, pa mu zavistniki vsej-

teh 22 let niso mogli dokazati niti najmanjše nezrednosti v poslovanju; bil je preveč vesten in pošten, da bi si dovolil kak oditek. — Sicer je pa bil pokojnik vedno dober, varčen in izredno marljiv gospodar. Izredno veselje je imel do čebelarje in sadjarje. — Njegovi duši večni mir!

Ljubljanski velesojem

Posebne razstave na spomladnem velesojem v Ljubljani od 5. do 14. junija. Poleg splošnega dela, kjer bo prikazan napredek naše domače industrije in obrti v preteklem letu, bodo na sejmišču zavzemale posebno mesto:

1. **Lovska razstava,** ki naj zbere vse, kar premoremo na tem polju. Tu bo posebno razvidna potem od vsega izbralo najboljša in to bo poslano na svetovno lovsko razstavo v Berlin. Zato bo ta razstava zelo zanimiva izbirna razstava.

2. **Glavna v letošnji prireditvi naših gospodinj bo velika modna revija.** Prizaditve bo prikazala dobro blago in okusna oblačila domače proizvodnje, ki ustrezajo tako našemu narodnemu značaju kot našim potrebam. Dolžnost naših mater in gospodinj je, da oskrbe svoje družine le z obleko, ki so jo izdelale naše domače tvornice in obrti in ki po kakovosti nitiakor ne zaostaja za inozemskimi izdelki, po nizki ceni pa jih celo daleke prekaša. Modna revija bo prepletena z varietetskimi vlozki — prvovrstne točke priznanih umetnikov in umetnic.

3. **Pohištvena razstava** bo vsebovala izdelke naših domačih mizarstvih podjetij: spalnice, kuhinje, salone, delovne kabinete, otroške sobe itd. S fino izdelavo, praktičnostjo in arhitektonsko dovršenostjo bodo v okras vsakemu stanovanju. Za vsak dom, preprost in bogat, ogromna izbira!

4. **Avtomobileva razstava** bo združila v dveh paviljonih najnovejše modele skoraj vseh svetovnih znamk. Ne bo se težko odločiti: elegantne limuzine in športni vozovi ter praktični tipi za slovensko uporabo bodo v lepoti, solidnosti in ceni konkurirali za vaše izbiro.

5. **Razstava »Živalce«** je namenjena predvsem ljubiteljem živali in ptic, imela pa bo še poseben pomen za rejce malih živali. Kajti poleg vseh vrst perutišnih, kuncev, golobov, ptic pevk in različnih eksotičnih lahko krčevic bo nudila občinstvu praktičen pregled čez vse najnovejša dognanja in izkustva v reji malih živali.

Potem bom kdaj dobro potipal, kako je s tvojimi dušnimi zakladi.«

»S čim?« je je knila Hincula.

»S tvojimi gušnjimi zakladi!« je ponovil resno. »Da ti kar povem: danes ponoči se mi je sanjalo o tebi.«

»Meni o tebi tudi!«

»Tako? Toda moje sanje so bile gotovo boljše! Da ti kar povem: Bog, ljudi naš Gospod, se mi je prikazal v sanjah in mi zapovedal, naj te za pokoro čisto umijem.«

»To sem hotela narediti danes že sama,« je rekla, »ali mati so opazili, me zapodili od vodnjaka in rekli, da mi potro vse kosti v meni, če se umijem.«

Sprva se je Svajker zaradi tega nesporazuma smehljaj; toda potem ko so se Hinculine besede tako nepričakovano zasukale, je ves iz sebe sklenil roke: »Dekliči Dekliči! Če se tvoja mati tako boji hudiča, kakor ima rada drek, mora biti najboljša kristjanka! Majaje z glavo je zadel sekiro na ramo in odšel; po nekaj korakov se je ozri nazaj čez ramo: »Podvizaj se, da prideš domov, dokler ti še sveti mesec na pot!« In gredeč proti šotoru, je momljal predse: »Taka mati! Vse kosti, pravil! Ali je to še mati?«

Hincula je negibno stala in gledala za njim.

Ko je prišel Svajker do kurišča, kjer je med pepelom tlelo še malo žerjavice, je smuknil iz šotora Vampo, kamor se je bil skrila. »Gotovo ni bil volk? Mislim, da sem te slišal z nekom govoriti.«

Svajker je pokimal.

»Kdo je pa bil?«

»Moja packa.«

»Packa!« je vzkliznil brat Vampo, kakor bi bil slišal najbolj veselo novico. »Zakaj me pa nisi takoj poklical?«

72

Urno je začel tapljati z rokama po tenini travi, in ko je ujel trsko, jo je porinil med žerjavico in začel pihati.

»Kaj pa pohašaja?« je vprašal Svajker.

Brat ni odgovoril; pihal je in fullil, dokler ni planil majhen plamenček in prasketajoče objel trsko. S trpolčno lučjo je odhitel. Svajker ga je hotel pridržati, toda brata Vampota noge so bile hitrejše ko Svajkerjeve roke. Vampo je izginil v senco hoste, kakor blodna vešča se je lovil ogenj trske med drevjem, in tiho klicaje je odmeval bratov glas: »He! Ti! Dekle! Čez nekaj časa se je vrnil in si zadovoljno hihetajoč mel roke.

»Kaj pa si hotel otroku?« je zagodrnjal Svajker.

»Videl boš jutri opoldne, ko bom prinesel na mizo mlečno juho in maslene žličnike.«

»Pojd! no, berač grdi! Ali pa tudi veš, če otrokovi starši radi dajo?«

»Kaj mi je do tega! Tem ruje da deklič. To moram reči: dobro si zapisan pri svoji packi. Ko sem ji dejal, da me peeti glad, je ni kaj ganilo. Vprašala je samo: »Kajne, onega pa ne?« Toda ko sem dejal: »Pač, pač, tudi njemu že kvakajo žabe v želodcu...« tedaj da bi bil videl...«

»A to je bila vendar laž!« je zrastle Svajker.

»Toda pobožna, brat, pobožna! In samo videti bi moral, kakšen je bil uspeh!«

Svajkerja očitno ni prav nič gnala radovednost zaradi tega uspeha. »Pusti me pri miru!« je zamomljal, ošinal jezno brata z očmi in izginil v šotor.

11.

Gospod Vace je bil povederjal z Reko in svojimi tremi najmlajšimi sinovi. Med pospravljanjem z miz, je odšla Reka v svojo izbo, brez besede in pozdrava. Oče je pogledal za njo. »Kaj jo je piščilo?«

vajo »mladega orla« prepeljati nazaj v Pariz in ga slovesno pokopati.

Letu 1900 je v Ameriki umrlo za rakom samo 63 oseb na 100.000 prebivalcev; to število smrtnih slučajev se je sedaj zvišalo na 100 oseb.

Britvice iz stekla. Neki brezposelni češki steklar je izumil kline za britje iz stekla, ki so po mnenju strokovnjakov izredno prožne in ostre, tako da v tem pogledu zelo prekašajo jeklene kline. Njih edini nedostatek je v tem, da se ne dajej ponovno izbrusiti, a ta nedostatek se bo izravnal z izredno nizko ceno.

Ženo v letu 2000. Neke angleška zdravnica je na kongresu zdravnikov porokovala sledeče: Do leta 2000 bo zdravstvo napredovalo v toliki meri, da bo človeško zdravje skorodra popolno. Bolniki, kot so jetika ali revmatizem, bodo ljudje poznali samo še po imenu. Žene bodo dosegale povprečno starost 100 let. Gospodinjstvo bo sila preprosto, ker bodo perilo, posoda in kar še spada v gospodinjstvo, iz papirja in se bodo po uporabi vržle v stran. Samo dve veliki skrbi ostaneta 10

Iz naših društev

Vrhnik. Vsi vojni invalidi in vdove iz sodne okraja Vrhnike se pozivajo, da se zglase pri krajevnem odboru vojnih invalidov na Vrhniki pri tajniku Jožetu Pavlinu, Svabičova cesta 10, zaradi vpisa v organizacijo. Brez izjeme vsi pristojni, ker je na ta način bomo dosegli pravilnejši invelvidski zakon, ki se nam sedaj obeta. Zaradi popisa prinesite vse invalidske dokumente s seboj. Zglaste se na kvaterno nedeljo, zadnji čas je pa do 30. maja. Prijavite se, da ne bo prepozno! — Vsakdo, ki bo to čital, naj pove prizadetim tovarišem. Vsi za enega, eden za vse! Tako si bomo priborili s krvjo še zdavnaj zaslužene pravice.

St. Janz za Dol. Naznanjamo, da bo ustanovni občni zbor krajevnih »Kmečke zveze« dne 30. maja ob 8 h v dvorani Prosvetnega društva. Vabljeno je vsi dobro misleči kmetovalci, da se v najobilnejšem številu udeležite tega, za Vas prevažnega občnega zbora. Pomen organizacije bo razložil govornik iz Ljubljane. Vsi ete vladujo vabljeno!

Ježica. Krajevna kmečka zveza na Ježici bo imela svoj redni letni občni zbor dne 23. maja ob 10 dopoldne v šoli. Ker je kmečka zveza nepolitična stanovska organizacija kmečkega stanu, ker edino ona brani kmečke interese in se bori, da bi se odpravile krivice, ki se gode kmečkemu stanu, tudi tega je dolžnost vseh članov, da se občnega zbora udeležijo. Na občni zbor so vabljeno tudi kmetje nečlani, da slišijo, da je kmečka zveza res njihova organizacija. Prav posebno pa so vabljene kmečke žene in dekleta, da se udeležijo občnega zbora, kajti kmečka zveza je tudi namenjena njim.

Dol pri Ljubljani. V nedeljo 23. maja se bo ob 8 zvečer v prosvetnem domu predvajal film »Čarški selc, ki je znan po zanimivem romanu, katerega je izdala pred leti Mohorjeva družba. Sedaj boste pa imeli priliko videti v živi sliki vse to zanimivosti, za kar vse naše prijatelje prav lepo vabimo.

Prežganje pri Litiji. Na dopis »opazovalca« iz Sostrga pri Ljubljani, ki je bil priobčen v zadnji številki »Domoljuba«, izjavljam podpisana alekša, ker vem, da je v dopisu mlajšena moja gošila: 1. Ni res, da bi bila v moji gostilni ves čas predstave »muzika s pesmimi«. Res pa je, da so neki ljudje, ki so prišli na igro, prinesli s seboj harmoniko in so proti moji volji po igri igrali na njo. 2. Da je bil bolj majhen oblak pri

igri pa nisem jaz kriva. Lahko rečem, da se je v moji gostilni in trgovini delala reklama za poset igre. Delila sem ljudem v ta namen posebna vabila. Toda čula sem od vsakega, da ne bo šel, češ, kako so se še enkrat ostrakali prosvetarji obnašali, ko so prišli igrati na Prežganje. Takrat je bila dvorana polna ljudi. Ko je igra minila, so šli vsi proti Benici, kjer je bila v neki gostilni prava »ohelit«. Ljudje so zvedeli, da si isto društvo tudi letos misli napraviti v Benici nekaj takega. In zato — povsem opozovalcu iz Sostrga — niso prišli ljudje na igro. Rekli so: »Kadar naše društvo igra, shrani denar, da ga porabi v dober namen. Da bi pa mi koga podpirali, da bi pil — ne bomo.« — Tak je bil splošen ljudski glas. Toda jaz se nisem v to vtikala, ker vem, da je človek na tako dolgi turi — iz Sostrga na Prežganje — potreben »ohelit«. Da bi se pa na tako neojalen način kmetala moja gostilna, podajam gorjo izjavo. Pripominim še to — kar tudi »Prosveta Sostrga« lahko potrdi — da sem jim šla pri zadnjem gostovanju v vseh ozirih na roko, zato ne razumem »opazovalca« in njegovega dopisa. — Prežganje, 8. maja 1937. — Zinka de Cecco, trgovka in gostilničarka, Prežganje.

V Lurd—Paris. Liseaux odpotuje skupina slovenskih romarjev 15. julija z brzovlakom ob 17.02. Pot jih vodi tudi v Nizzo, kjer ostanejo eno noč in ves dan. V Lurd pridejo 18. julija dopoldan ob 9, kjer obiščejo lurška svetišča in se mude v Lurd do 21. julija, nakar odpotujejo preko Bordeauxa v Pariz. V Parizu si ogledajo prvi dan mesto, drugi dan razstavo, tretji dan napravijo izlet v Liseaux, nakar se vračajo preko Italie in prenočujejo zadnjo noč v Benetkah. V Ljubljano se vrnejo 26. julija zvečer. Priglašenih je deset toliko, da se to romanje gotovo vrši. Sprejemajo se priglašenci do 15. junija pri Prosvetni zvezi, Miklošičeva cesta 7.

St. Peter pri Novem mestu. Preteklo nedeljo so naši otroci zopet pristopali prvič k sv. obhajilu. Lep in svečan je bil ta dan. K temu je pripomogla akademija pod vodstvom naše gospodične učiteljice Medvedove v Katoliškem domu, prvoočbranjen v spomin in mamicam na čast. Mnogovrstni prizori so nazorno predočili mater, sužnjo ljubezni in mučenico, ki se vsa žrtvuje za svoje otroke, dokler je hladni grob ne zakrije. Solzne oči navzočih so govorile, da je akademija dosegla svoj namen. Ko smo zapuščali Katoliški dom, so bile naše želje, da bi ti, mati slovenka, še naprej gojila sadove svojega telesa: narodu vredne sinove

in dediče nebes. In da bi tebi, deca, bil vedno dan prviga sv. obhajila svetel spomin na srečno otroške dni, kateri naj ne zametni, ko bo vibrato nad teboj življenje s silno oblastjo...

Medija-Izlake. Podružnica absolventov kmetijskih šol in Prosvetno društvo privedeta 23. maja skupni izlet na grob letos umrlega agilnega člana Cirila Hribarja na Sv. Gori pri Litiji. Ob pol 11 bo maša za rajnika na Sv. Gori. Nato položimo na tovarišev grob venec pomladanske cvetja, ki ga je rajnik tako ljubil. Vse tovariše in prijatelje iskreno vabimo, da se nam pridružijo. Bog živi!

XIV. romanje na sv. Višnarje bo letos zadnjega julija in 1. avgusta. Odhod iz Ljubljane v soboto, dne 31. julija, zjutraj ob pol 8. Posebni vlak se bo ustavil na vseh postajah do Jesenic. Zvečer bo na Višnarjah romarska pobožnost, rimska procesija s bakljami, naslednje jutro skupno obhajilo. Vlak odpelje iz Zabnice popoldan ob 2 in pride v Ljubljano ob pol 6 zvečer. Prijave, t. j.: kretno ime in priimek, rojstno leto, poklic in dan rojstva ter kraj sprejema Prosvetna zveza, Miklošičeva cesta 7, do 15. julija. Celokupni izdatki znašajo iz Ljubljane do Zabnice, vožnja v III. razredu osebnega vlaka, prolaznica Din 80.

Koristni učinek vitaminov pri živini

Vitamini zelo ugodno vplivajo tudi na razplop živine, s čimer se dosega močan in številnejši naraščaj. Prav zaradi tega se pripravljajo uporaba vitaminskih preparatov pri breji živini, ker zboljšujejo stanje živali-matere in podpirajo razvoj mladičev. Zlasti dobro vplivajo vitamini na krave in ovce molznice. Mleko je bogato na vitaminih, ima večji odstotek maščobe in se zato pripravlja slabotnim otrokom. Vitaminska hrana skravlja pri svinjah dobo debelitve za več mesece, pri teletih krepi rasti in tvori podlago za bodočo debelenje. Tudi pri žrebetih, perutnini in drugih malih živalih pospešujejo vitamini rasti in moč. Za napredek v živinoreji in dosega čim večje koristi je torej učinkovit vitaminov velikega pomena. Pameini gospodar bo v lastnem interesu izkoristil vsestransko ugoden učinek vitaminov. Največ vitaminov ima detelja, zato je treba te največ pridelovati. Tudi se nahajajo v boljšem senu, toda v manjši množini. V žitu, slabem senu, industrijskih odpadkih in slami pa ni skoraj nobenih vitaminov, zato jih je treba nadomestiti z vitaminskimi preparati, ki vselej jamčijo za dober uspeh.

ženam po sto letih: materski poklic in pa dober kuhinja, ker moške se dobre jedi ne bodo zili čez 100 let odvadili. Seve je lahko tako proročanje, ko je še toliko časa do tega, da postane renica. Naš mali ženski svet, menimo, naj vsled tega ne bo nikakor domišljivi!

Film — vzgojno sredstvo med črnci. Znano je, da so moderni filmi, ki se vrtijo po naših mestih in tudi vaseh, le malo vzgojni, ker vzbujajo med gledalci in poslušalci le tučne strasti in pozleženja. Manj pa je znano, da vplivajo moderni filmi na afrikanke zamorce naravnost pogubno. V vsej Afriki so zato divji evropski in ameriški filmi prepovedani. V najnovšem času skušajo za zamorce izdelovati posebne filme, v katerih seve nastopajo samo črnci in sliki, ki so preprostemu afrikanemu ljudstvu dostopne in tudi razumljive. Vse moderni živce dražiti filmi hočejo opustiti in s primernimi filmi vzgojiti zamorski rod. Vsako leto na dan 2. januarja je sonce najbliže zemlji in stvor za več ko 3.110.000 km bliže kakor vsako dneve leta.

»Kaj neki?« je zamoljil Otloh. »Skrbi je, odkod naj vzame mož v leta prihaja.« Cepil je baš ostruženo steblo strelce, da bi jo operil s kosmačo divjega petelina.

»Saj bi ga lahko že imela!« je zagodrnjal gospod Vace. »Halskega upravnika, na katerega smo se namerili pri zadnjem pogonu divjih svinj na meji, je bodla v oči, kakor lisico vabna kura. Mislim, ta bi jo pri prič vzela.«

»Varoval se bo,« je menil Gerold, ki je ležal zlek-njen na klopi za krušno pečjo. »Ali nisi videl, kako mu je zagodla? Ko jo je hotel pri nazdravljanju z vinom poljubiti, ga je sunila s pestjo v prsi, da se je zgrudil pred njo... pa ne na kolena!«

»Ah kaj! Saj se je pri tem smejal!« je menil gospod Vace. »Halžan je prijatelj čiste krvi... to se vidi že pri njegovih konjih in pseh. Ako mu kaže, da dobi žensko, kakor je moja hči, že rad vzame kdaj kak sunek v kup. Dote ji seveda ne bom mogel dati nobene, zato je skrbelo vaših sedem gobcev. In če ne spravimo kutarjev zopet iz Gadena, se lahko čez leto obesimo vsi za zobe. Kako bi mogel še kaj dekletu dajati!«

»V pesteh ima,« je dejal Otloh, »čemu je treba, da bi imela še kaj v malhi?«

»Prav imaš!« se je zasmel gospod Vace. »Pleme na njej, cenim ga za dva trdna gradova.«

Gerold se je zahihetal za pečjo. »Mislim, da bo Halžanu prejkone izpodletela lestev, ako si bo ta gradova hotel osvojiti!«

Tedaj so se zasmelali vsi, celo Ajlbert, ki je bil ves ta čas stal pri oknu in ogledal čez falkenštajnsko, v mesečini se kopajočo steno dol na ribičevo hišo. Zdaj ga je poklical oče. »Kaj pa stojiš tam venomer? Prinesi desko! Otrnil je kadeče se sveče, sedel za mizo in si nalil prazni korec iz mogočnega kositnega vrča.

Cemernega obraza je prinesel Ajlbert desko in kocke. »Za koliko gre igra?« je vprašal in sedel.

»Nočem te nič obigrati,« je zagodrnjal gospod Vace in začel postavljati kamne.

»Zato pa jaz tebel za sladke besede ne igram. Grem raje spat.« Zopet je vstal.

»Boš ostal ali ne?« je zavpil starec z zariplim obrazom in treščil s pestjo ob mizo.

Ajlbertove oči so se iskrite. »Ali hočeš zopet udariti? Boš pa moral še potrpeti, dokler ne prinesem domov zopet koze.«

»Tako govoriš s svojim očetom? Posvetim ti!« Gospod Vace je planil proti fantu. Toda Gerold in Otloh sta skočila kvišku in se zagodila med oba.

Z dvorišča se je začel trušč glasov in konjski peket. »Fantje so doma!« je zaklical gospod Vace, in pozabivši na preprij, je odhitel v vežo.

Henink, Zindel, Rimiger in Hartvik so stopili s konj. Prišli so po odprtih stopnicah, ki jih je svetlo obseval mesec, in zdaj so stali skupaj v veži, gospod Vace in vsi njegovi sinovi. Henink je pripovedoval. Nobenega koraka in robenega zamaha s sekiro niso bili naredili samostanci, o katerem ne bi vedeli poročati ti štirje ogleduhli.

»In kako je z ljudmi?«

»Stiri sem zapodil domov, se je posmejal Rimiger, »in jim pregnal veselje, da bi se še kaj vrnil!«

»Meni se je ujel Ajgel v roke,« je dejal Zindel.

»Meni tudi!« je segel vmes Hartvik. »In Strube so prilezli ljudje gor, z Ašava sem so prišli, in me spráševali, kje da je pel zvon. Pa sem jim podkuril pod noge!«

»In ti Henink?«

IZ ŽIVLJENJA KMEČKIH ZVEZ

Volitve v Kmetijsko zbornico

1. Navodila za volitve volilcev

V zadnjih dneh so dobile vse občinske uprave v Sloveniji od svojih okrajnih načelstev uradno sporočilo, kolikšno število volilcev za volitve zborničnih svetnikov in njihovih namestnikov odpade na posamezno občino. Sedaj je dolžnost občinskih uprav, t. j. župana, da skliče najkasneje do 27. maja sejo občinskega odbora. Na tej seji mora biti ena izmed točk dnevnega reda: volitve volilcev in namestnikov volilcev za Kmetijsko zbornico. Občinske uprave morajo razen tega dati oznaniti na način, ki je v občini v navadi, da se bodo na tej in na tej seji občinskega odbora vršile volitve volilcev in njihovih namestnikov. V oznanilu mora biti naveden datum seje ter število volilcev in njihovih namestnikov, ki jih bo volil občinski odbor na seji.

V smislu čl. 14., odstavek 6. uredbе o kmetijskih zbornicah morajo biti izvoljeni za volilce zborničnih svetnikov in za namestnike volilcev samo udje dotične občine, ki izpolnjuje vse pogoje, navedene v členu 13. uredbе. Pogoji so v navedenem členu uredbе naštetih pod točkami 1.—8. Najvažnejše vprašanje v tem pogledu je vprašanje, ali je občinu, ki ga občinski odbor namerava izvoliti za volilca ali za njegovega namestnika, kmetijstvo ali gozdno gospodarstvo glavni poklic. Občinski odbor mora to vprašanje presoditi po določilih 2. člena uredbе o likvidaciji kmetijskih dolgov oziroma po določilih 3. člena pravilnika, ki je izšel k uredbi o likvidaciji kmetijskih dolgov.

Glede izvedbe volitev zborničnih volilcev oziroma njihovih namestnikov veljajo za občinski odbor določila §§ 62. in 64. zakona o občinah.

Občinske uprave, t. j. občinske pisarne, morajo po členu 14., odstavek 10. uredbе najkasneje o snih dneh od dne volitev volilcev in njihovih namestnikov poslati pristojnim okrajnim sodiščem potrjen prepis zapisnika o seji volilcev in njihovih namestnikov. V sejem zapisniku morajo biti natančno navedeni tudi vsi osebni podatki o izvoljenih: priimek in ime, poklic, bivalične in hišna številka. Dobro bo, če navede tudi rojstno leto.

Ker se področja okrajnih načelstev ne strijnjajo s področji okrajnih sodišč oziroma ker je na področju enega okrajnega načelstva lahko več okrajnih sodišč, tako imamo na pr. v ljubljanskem upravno političnem okraju dve okrajni sodišči: v Ljubljani in na Vrhniki, zato je važno, kaj je razumeti pod pristojnim okrajnim sodiščem.

Ker se vrše volitve zborničnih svetnikov in njihovih namestnikov na sedežih upravnih okrajev (okraj. načelstev) in so v uredbi o KZ določeni starešine okrajnih sodišč za predstavnike volivnih odborov, zato je po členu 14. odstavek 10. uredbе o KZ razumeti za pristojna ona okrajna sodišča, ki imajo svoj sedež na sedežih upravnih političnih okrajev, t. j. okrajnih načelstev. Tem okrajnim sodiščem morajo potencialno občinske uprave poslati — najbolje v priporočenem pismu — potrjen prepis o seji občinskega odbora. V spremnem dopisu naj se občinske uprave sklicujejo na odredbo 14. člena, odstavek 10. uredbе o KZ.

Občinske uprave morajo vsakemu izvoljenemu volivcu zborničnih svetnikov izdati potrdilo, da je bil izvoljen za volilca. Vzorce za ta potrdila bodo občine uprave pravi čas še dobile od okrajnih načelstev. Vsako potrdilo mora biti opremljeno z uradno zaporedno številko, z občinskimi pečatom in s podpisom župana in občinskega tajnika.

2. Pojasnila k volitvam za volitve volilcev.

a) Ker so nastali v pogledu kvalifikacije zborničnih svetnikov nekateri dvomi in ker se zahteva za volilce zborničnih svetnikov in njihovih namestnikov ista kvalifikacija s edino omejitvijo, da morajo biti volilci in njihovi namestniki udje občine, v kateri so bili izvoljeni, zato je oblast izdala naslednja pojasnila:

Pri prvih volitvah v Kmetijsko zbornico prihajajo za zbornične svetnike v poštev zgolj osebe, ki so našete pod a) 7. člena uredbе o KZ. Zakupniki, napolovinarji, živinorejci, ribiči itd. ne morejo biti izvoljeni niti za volilce in njihove namestnike, niti za svetnike, ker bodo članstvo KZ šele pridobili pod pogojem, da se priglasijo h KZ, ko bo zbornica konstituirana.

Posesniki kmetijskih in gozdnih posestev, ki so zavezani plačevanju zemeljarine, so postali z za-

konom samim, udje pravno že obtojetih, dejansko pa še ne poslušajo kmetijskih zbornic, dočim za vsi rešitev vprašanja članstva zakupnikov, napolovinarjev in drugih od njihove protovoljne priključitve že sestavljenim zbornicam.

Ker pa more biti za zborničnega svetnika izvoljen le ud zbornice, velja po členu 14., odstavek 6. tudi za volilca in njegovega namestnika ista zahteva. Po vsem tem se mora pri prvih volitvah za zborničnega svetnika in za volilca zborničnega svetnika in njegovega namestnika priznati kvalifikacija samo posestnikom kmetijskih in gozdnih posestev, ki so zavezani plačevanju zemeljarine in katerim je kmetijstvo in gozdno gospodarstvo glavni poklic.

b) Nadalje je bilo postavljeno vprašanje, ali je osebam ženskega spola, ki izpolnjujejo pogoje, ki so določeni v uredbi, priznati aktivno in pasivno volivno pravico pri volitvah v Kmetijsko zbornico. Ženska volivna pravica v uredbi o KZ ni izrecno predvidena, niti izrecno izključena. Ker so kmetijske zbornice stanovska zastopstva, katerih članstvo temelji v glavnem na kmetijski in gozdni posesti ter nastane po zakonu, zato ni nikakršnega zadržka, da se ne bi osebam ženskega spola, ki izpolnjujejo pogoje 7. in 13. člena uredbе priznali aktivna in pasivna volivna pravica. Po istini pogoji torej morejo biti ženske izvoljene za volilce in njihove namestnike in za zbornične svetnike.

c) Kožno je nastala še potreba razčiščenja vprašanja prenosa aktivne in pasivne volivne pravice, ki je predviden v členu 13., odstavek 3. uredbе o KZ. Bilo je postavljeno vprašanje, ali more izvoljeni zbornični svetnik ali izvoljeni volivec prenesti zaupani mu mandat na svojega potomca, ki člna na domačem posestvu in izpolnjuje predpisane pogoje. Odgovor na to vprašanje je: ne. Mandat — bodisi zborničnega svetnika, bodisi volilca — je stvar čisto osebnega zaupanja in je teled tega vezan na osebo, ki ji je bilo zaupanje poklonjeno.

Ud zbornice pa lahko ob pogojih, ki so predpisani v uredbi, prenese aktivno in pasivno volivno pravico na svojega potomca, t. j. legitimacijo in možnost voliti oziroma biti izvoljen za volilca ali svetnika; ne more pa prenesti pridobljenega mandata.

Vzemimo za primer okraj Ljubljana:

Število volilcev za volitve v Kmetijsko zbornico v ljubljanskem okraju. Volitve zborničnih svetnikov in njihovih namestnikov se bodo izvršile po upravno političnih okrajih. Na vsak okraj — se

W. Hauff — I. O.:

Pravljice

»To vse bi bili lahko že tudi poprej opravili,« je dejala krčmarica čemerno. »Primež, sem! Zapri dvoriščna vrata, Jakob, in posveti možu k njegovemu vozku! Pes je potegnil svoj grozni gobec in tace z volnikovih ram in se vlegel zopet prek stopnice, hlapec pa je zapri dvoriščna vrata in svetil vozniku. Na beg ni bilo misliti. Ko pa je premišljeval, kaj bi si prav za prav vzel z voza, se je domislil zavitka voščenic, ki naj bi jih izročil v bližnjem mestu. »Kouček sveče zgoraj more goreti kvečjemu še četrte ure,« si je dejal; »in luč moramo vendarle imeti!« Vzel je torej z voza dve voščeni sveči, jih skrtil v rokav in potikal potem zaradi lepšega svoj plašč, da se z njim, kakor je dejal hlapecu, ponoči pogrne.

Srečno je prišel potem zopet v sobo. Pripovedoval je o velikem psu, ki straži stopnice, o možeh, ki jih je mimogrede videl, in kako so vse zadelali, da bi ne mogli uiti; končal je z vzdihom: »Te noči ne bomo preživeli.«

»Tega ne verjamem,« odvrne študent; ne morem imeti te ljudi za tako nespametne, da bi zaradi majhnega dobička, ki bi ga od nas imeli, štirim ljudem življenje vzeli. Toda braniti se ne smemo. Jaz z izgubim gotovo največ; moj konj je že v njihovih rokah, stal me je 50 zlatov še pred štirimi tedni; svojo dernario in obleko rad žrtvujem, kajti življenje mi je navsezadnje vendarle ljubše kot te reči.«

»Vam ni sile,« reče voznik, »take reči, kakor jih vi utegnete izgubiti, si lahko zopet nabavite; a jaz sem šel iz Švice in imam vsakovrstno blago na vozu

in v hlevu dva lepa konja, svoje edino bogastvo.«

»Nikakor si ne morem misliti, da bi Vam kaj žalega storili,« pripomni zlatar; »če bi sla oropali, bi napravilo to že mnogo hrušča in trušča po deželi. Ampak tudi jaz sem za to, kar pravi gospod tamle; rajši takoj vse žrtvujem, kar imam, in se s prisego zavežem, da ničesar ne povem in nikoli ne potožim, kakor da bi se za svoj mali imetek po robu postavil ljudem, ki imajo puške in pištole.«

Voznik je med temi pogovori izvelel iz rokava svoji voščeni. Pritrtil jih je na mizo in prižgal. »Pa čakajmo torej v božjem imenu, kaj pride nad nas,« je dejal; »sédimo zopet skupaj in odganjajmo spanec z govorjenjem.«

»Storimo tako,« je odgovoril študent; »in ker je poprej prišla vrsta name, vam hočem nekaj pripovedovati.«

MRZLO SRCE

Prvi del.

Kdor potuje po Švabskem, naj bi nikoli ne pozabil pogledati malo v Črni les; ne zaradi dreves, čeprav se ne najde povsod tako neizmerna množica lepo raslih visokih jelk, ampak zaradi ljudi, ki se od drugih okoličanov prav posebno razlikujejo. Večji so kot navadni ljudje, širokopleči, krepkih udov, in človeku se zdi, kakor da bi v krepilnem vonju, ki se zjutraj širi med jelkami, že od mladih nog svobodneje dihali in dobili bistrejše oko in čvrstejši, četudi bolj robat značaj, kakor prebivalci v rečnih dolinah in ravninah. In ne samo po svojem vedenju in rasti, tudi po svojih šegah in obleki se ostro ločijo od ljudi, ki bivajo zunaj gozda. Najlepše se oblačijo prebivalci badenskega Črnega lesa; možje si pustijo rasti brado,

RAZNO

Manevri 5000 m visoko. Sovjeti so napovedali vojaške manevre na 5000 metrov visokem gorovju Pamirju v Aziji. Manevrov se udeležijo vse vrste orožja, kar hočejo preizkusiti streljanje v redkem zraku, vojaštvo nastopi v polni vojni opremljenosti. Gorovje, koder se vršijo vaje, je polno prepadov, pečin, skalnatih soltek, ledenikov in snežnih grebenov. Treba bo zato močnih živcev, vztrajnosti in odpornosti.

Film o bl. Bernardki in Lurdu. V Franciji so dogotovili film, ki bo prikazoval življenje bl. Bernardke Subirous. Film prikazuje njo kot prepovedano pastirico, njene čudovite dogodivščine v Lurdu, njeno življenje v samostanu in končno kot svetnico katoliške Cerkve. Film so snemali v krajih, kjer je živel. Vlogo Bernardke igra preprosto francosko dekle, katerega ime so ne imenujo. Velikostne so po zadržki oči-videvanje slike, ki kažejo prikazovanje Marijino v Lurdu.

Hayla Sellasia, kralj kraljev in njegova družina. Bivši abesinski cesar

glede na njegovo površino in število prebivalstva — odpade po 1 svetnik in po 1 namestnik. Mestne občine so sestavni deli volivnih okrajev, ki v njih leže. V vsakem volivnem okraju vodi svetnika in njegovega namestnika volivno telo 30 oseb. Ude volivnega telesa, t. j. volivce ali volivne može izvolijo občinski odbori oziroma mestni sveti. Število volivcev ki pripadajo posameznim občinam, izhajajo iz razmerja katastrskega čistega dohodka posamezne občine do skupnega katastrskega čistega dohodka celega upravno političnega okraja (visejši pri tem seveda avtonomne mestne občine, če leže v mejah upravno političnega okraja. Število volivcev ali volivnih može je določila banska uprava na temelju podatkov finančnega ravnateljstva v Ljubljani. V ljubljanskem okraju so volivni može razdeljeni takole: Mestni občinski svet bo volil 7 volivnih može, občinski odbor na Vrhniki 4, na Dobrovi 3; po dva pa bodo volili: na Brezovici, v Slovconci, v Dobrunjah, na Igu, Ježici, v Medvedah, v D. M. Polju, Šmarju pri Ljubljani, Šmartnu pod Šmarno goro, in Št. Vidu, vse ostale občine ljubljanskega okraja pa dobe po 1 volivnega može in sicer: Dok, Doboko, Grosuplje, Horjul, Log, Podgorica, Polhov Gradec, Preserje, Rača, Rakitna, Rudnik, Slivnica-Zalna, Sv. Jošt, Tomišelj in Zelnice — Kot največja vaška občina v smislu člena 14, odstavek 12. uredbi o KZ se smatra v ljubljanskem upravno-političnem okraju občina Vrhnika.

Iz pisarne Kmečke zveze

Redne občne zборе so imele že skoraj vse krajevne kmečke zveze, nismo pa še dobili od vseh poročil o novoizvoljenem odboru in tudi ne seznamov članov, o katerih smo omenili v zadnji kroniki. Zaradi točnega poslovanja in pregleda prosimo, da nam zamudniki oboje pošljejo čim prej. Hkratu tudi opominjamo one edince, ki občnega zbora še niso imele, da ga izvedejo takoj, razen onih, ki so bile ustanovljene šele v zadnjih letosnjega leta. To je važno tudi zaradi tega, da se bodo mogli vršiti sestanki okrajnih odborov, za katerih se bo izvolil novi odbor. Mnogo pripravljajnih odborov za ustanovitev okrajnega odbora čaka pravna izvršitev občnih zborov njim pripadajočih krajevnih kmečkih zvez. Na tem priložnosti pripominjamo še enkrat, da morajo vse občine prilagoditi svoj občni zbor tudi glavnemu odboru.

Obenem prosimo vse pripravljajne odbore, ki imajo pravila že zdavnaj potrjena, pa še niso skli-

cali ustanovnega občnega zbora, da pohitijo z ustanovitvijo. Nikakor ni prav, da ostanejo na sredji poti; začetno delo je treba izvesti do konca. Kdor si ne zna pomagati ali potrebuje kakšnih nasvetov, se naj takoj obrne na glavni odbor in dobil bo navodila. Dasi je že mnogo dela na polju, ostane vendar kakšna ura v nedeljo, katero posvetite svoji organizaciji.

Mnogo naših zastopnikov ima še stara pravila. Opominjamo, da so ta pravila bila spremenjena na občnem zboru delegatov, dne 7. marca in da se na podlagi njih ne more več ustanoviti krajevna kmečka zveza. Obrnite se takoj na glavni odbor, da vam pošlje nova pravila in nova navodila. Vse one pa, katerim smo poslali pred kratkim že nova pravila, prosimo, da jih pošljejo takoj v potrditev. Pazite pa: brez izjave soglasnosti glavnega odbora ne gre.

Seja vodstva Kmečke zveze.

V petek, dne 21. maja bo v prostorih Kmečke zveze v Ljubljani seja vodstva ob 3 popoldne. Na dnevnem redu so važna organizatorična in druga vprašanja.

Sestanek zastopnikov nabavnih in prodajnih zadrug.

V nedeljo, dne 23. maja bo sestanek zastopnikov nabavnih in prodajnih zadrug, katerega je sklical glavni odbor Kmečke zveze v Ljubljani. Vrh si v Rokodelskem domu v Ljubljani ob 10 popoldne. Prosimo vse zadruge, ki so prejele naše vabilo, da pošljejo na ta sestanek svojega zastopnika.

Celodnevni tečaj Krajevne kmečke zveze v Komendi.

V nedeljo, dne 23. maja bo pod okriljem Krajevne kmečke zveze celodnevni tečaj v Komendi, na katerem se bodo obravnavala stanovska in strokovna vprašanja. Ta tečaj je namenjen za člane domače Kmečke zveze sosodnjih edinic in za prijatelje naše organizacije. Predavali bodo najboljši strokovnjaki in borci za kmečke pravice. Saov, ki je na programu je pesna in aktualna. Zaradi česar bodo imeli udeleženci od tečaja veliko koristi.

Kmečko zborovanje v Cerkljah ob Krki.

Veliko kmečko zborovanje je bilo na binkoštni ponedeljek v Cerkljah ob Krki. Udeležba na zborovanju je pričala, kako močno je kmečki človek razumel pomen svoje stanovske organizacije

in s kakšnim veseljem dela za njen čim večji razvoj. Bilo pa je res pravo kmečko zborovanje, na katerem je kot prvi govornik nastopil načelnik Brodar, katerega so zborovalci toplo pozdravili. Za njim je govoril g. dekan Anžič. — To zborovanje je bilo pomembnejše še zaradi tega, ker so ga je udeležil tudi ban g. dr. Natlačen. Zborovalci so ga burno in prisrčno pozdravili, nakar je imel nagovor, v katerem je toplo pozdravljaj delo Kmečke zveze, izrazil zadovoljstvo nad zanimanjem za stanovsko organizacijo in žele obilo uspeha Kmečki zvezi. Navdušenje, s katerim so zborovalci odšli na svoje domove je garancija, da br Kmečka zveza v njihovem kraju svoje delo še razširila in da bo zajela v svoje vrste vse kmetce pa tudi tiste, ki so do sedaj stali ob strani.

Kmečko zborovanje v Kranju

Zaradi bližajočih se volitev v Kraljevske zbornice, ki bodo v nedeljo, dne 27. junija za naš banovino, priredi Okrajna kmečka zveza v Kranju zborovanje vseh kmetov v ponedeljek, dne 24. maja ob 10 popoldne v Ljudskem domu v Kranju. — Govorijo štirje govorniki-kmetje in se bodo dotaknili vseh perečih vprašanj, ki so v zvezi z ustanovitvijo Kmetijskih zbornic.

Kmetje iz bližnje in daljne okolice Kranja ter vse Gorenjske — pridite na te zborovanje v obilnem številu. Hočemo tako stanovsko zbornico, ki nam bo res koristila in to pa leži na nas kmetih samih, to se dobro zavedajmo, kakšna ta stanovska zbornica bo!

O. K. Z., Kranj.

ZAKŠ

Izlet v Belgrad in Sumadijo. Na številna vprašanja glede izleta, ki prihajajo vsak dan, pojasnjujemo sledeče: Tega izleta se lahko v prvi vrsti udeležijo člani Zveze absol. kmetijskih škol, ker ta organizacija izlet prireja, vendar se more pridružiti vsak kmečki človek in je že veliko prijavljenih izven članstva ZAKŠ. Zenske so tega izleta ne morejo udeležiti. Z doma gremo dne 27. junija zvečer z brzovlakom iz Ljubljane in pridemo v Belgrad ob 7 zjutraj 28. junija. Dva dneva sta določena za ogled mesta in raznih ustanov. Tretji dan obiščemo grob kralja Aleksandra na Oplencu, kjer si ogledamo dvorna gospodarstva ter okolice. Četrty dan, 1. julija, bomo v Kragujevcu, kjer si ogledamo kmetijske šole, kmečka posestva ter nekaj srbskih narodnih spomenikov. Ista dan zvečer se vrnemo v Belgrad in napravimo izlet

tozi ime »negus« in je zasedel prestol »judskega leva« ali Salomona leta 1931. Njegova starost ni znana. Abesinci pravijo, da je bil ob prehodu v novo stoletje še otrok. Sodijo, da je star 6 let. Njegova družina živi po trditvi Abesincov od kralja Salomona. O tem pripoveduje abesinska pravljica: V začetku časov je vladala v otonju tedanje Elijopije mlajša kača, ki je zahtevala mnogo človeških žrtev. Očetu kraljice iz Salome pa se je posrečilo jo z veliko umoriti, nakar je ona prevzel vladarstvo nad množinim ljudstvom. Ime »judskega abesinskega cesarja« pomeni »moč trojnosti«, njegov sin pa je zveze Asiao Wussem, kar pomeni »razširji svoje kraljevo«.

V Združenih državah Amerikih se sedaj letno pridela okrog 6 milijonov kila bombaža, kar tvori polovico pridelka na celnem svetu.

Dumovina sokolov in severu zemlje se razprostirajo počlo poravnane pokrajine, imenovane »šumare«. Neobljudene so, redko jih prerajajo. Japonci in Samojeđi, ki živi v idelati tu

kakor jim je dano po naravi, njihovi črni sukunjiči, njihove velikanske široke, ozko nagubane hlače, rdeče nogavice in šiljasti klobuki s širokim krajem, jih delajo nekoliko tuje, toda resne, častitljive. Tam so bavaljo ljudje navadno s steklarstvom, tudi izdelujejo ure in jih raznašajo daleč okoli po svetu.

Na drugi strani gozda prebiva del istega plemena, a radi svojega dela imajo drugačne šege in navade kakor steklarji. Kupujejo s svojim gozdom, podirajo in obsekavajo svoje jelke, splavljajo jih po Nagoldi v Nekar in z gorenjega Nekarja v Ren daleč tja v Holandijo in ob morju poznajo Črnotoščene in njihovo dolge splave. Ustavljajo se pri vsakem mestu, ki leži ob veletoku in čakajo ponosno, če bo kdo kupil njihova bruna in deske; najmočnejša in najdaljša bruna pa prodajajo za težek denar minberjem, ki grade iz njih ladje. Ti ljudje so vajeni iredga, popotnega življenja. Od veselja jim igra srce, kadar se na svojem lesu vozijo po rekah v svet, a žalostni so, kadar se ob bregu vračajo. Zato pa je tudi njih praznična obleka različna od noše steklarjev v drugem delu Črnege lesa. Sukunjiči so iz temnega platna, čez široke prsi nosijo ped široke zelene naramnice, črne irhaste hlače, ki jim gleda iz žepa šet iz medi kot častno znamenje; njihov ponos in radost pa so jim črevlji, najbrž največji, ki so kje na svetu v modi, kajti potegnejo jih lahko dve padi daleč čez želez kolena in splavarjic morejo v njih hoditi v tri črevlje globoki vodi, ue da bi si nog zmočili.

Se pred kratkim so vrjeli prebivalci tega lesa v gozdne duhove in šele v novejšem času se je odpravila med njimi ta nespametna vraža. Čudno pa je to, da so

gozdni duhovi, ki po pravilci gospodarijo v Črnem lesu, različno oblečeni, prav kakor tamošnji prebivalci. Tako se je zatrjevalo, da se Steklenček, najhen dober duh, pol četrti črevelj visok, nikoli drugače ne počne kakor v šiljastem klobučku z velikim krajem, v sukunjiču, širokih hlačicah in v rdečih nogavicah. Holandski Goran pa, ki lomasti po drugi strani gozda, je baje širokopleč velik in v obleki splavarjev in tisti, ki so ga videli, zatrjujejo, da ne bi marali iz svoje močnje plačati telet, katerih kože bi se rabile za njegove črevlje. »Tako veliki so, da bi navaden mož do vratu lahko stal v njih,« so rekli in trdili, da nič ne pretiravajo.

S tema gozdnima duhovoma je imel baje nekoč opraviti neki mlad Črnotoščan na poseben način, kakor vam hočem pripovedovati. Zivela je namreč v Črnem lesu vdova Barbara Munkova; njen mož je bil ogljjar in po njegovi smrti je navajala svojega šestnajsletnega sina polagoma k istemu opravilu. Mladí Peter Munk sedel ob svoji kopi, so mu privabljala ker tudi pri svojem očetu ni bil nič drugega videl, kakor da je ves teden sedel ob kadeči se kopi ali pa da je črn in sajast, tako da so se ga ljudje ogibali, vozil v mesta oglje na prodaj. Toda ogljjar ima mnogo časa, da premišljuje o sebi in drugih, in kadar je Peter Munk sedl ob svoji kopi, so mu privabljala mračna drevesa naokoli in globoka gozdna tišina solze v oči in budila v njegovem arcu podzavestno hrepenenje. Zalilo ga je nekaj, jezilo ga je nekaj, sam ni vedel prav kaj. Slednjič se je zavedel, kaj ga je jezilo, in to je bilo — njegov stan. »Črta, samotarski ogljjaric si je dejal. »Je pač žalostno življenje. Kako ugledni so steklarji, urarji, celo muzikanti v nedeljo! In če se prikaže Peter Munk, opran in očejan, v prazničnem

1 Šaljivo ime za Holandca (moj gospod).

z ladjo po Donavi in Savi ter se z nočnim brzo-
viakom vrnemo domov in pridemo v Ljubljano
okrog 9 dopoldne dne 2. julija. Za vožnjo, hrano,
prenočišče in razne vstopnine je plačati 350 Din
(za člane Zveze absolv. kmet. šol. 300 Din). Vsa-
kemu prijavitelcu polježno položnico za plačilo
obrokov. Kdor bi se od kmečkih ljudi izleta rad
udeležil, naj se takoj priklani na Tajništvo
Zveze absolvencev kmet. šol. Ljubljana, Tyrševa
cesta 29-1. ali voditelju Ovsniku Janezu, Predoslje
pri Kranju, ker bomo prijavitelje kmalu zaklju-
čili, da izposajujemo potrebne stvari za ta izlet.

Kako je drugod

Vzgoja voditeljskih osebnosti.

Ze ko sem govoril o nemških šolah za Füh-
rerje, sem omenil, da tudi v demokratični Belgiji
polagajo veliko važnost na vzgojo sposobnih ml-
adih kmečkih ljudi, ki naj v svojem kraju širijo
kmečki pokret v okviru Kmečke zveze. O tej stvari
je treba — ker se zdi zelo važna — še nekaj po-
vedati.

Ko sem se razgovarjal z ljubeznivim voditeljem
belg. mlad. kmečke zveze E. H. Engelenom, mi je
z izrednim naglasom priporočil: »Če hočete z or-
ganiziranjem kmečkega stanu, posebej pa še kmeč-
ke mladine popolnoma uspeti, ne začenjajte pri
masi. Mi imamo v tem pogledu za seboj trdo šolo,
ki nas je stala mnogo dela in razočaranja. Ni treba,
da to šolo ponavljate. Pričnite pri voditeljih iz vrst
kmečke mladine same. Te si vzgojite, in dobro
pripravite in pošljite v maso. Uspeh vam je zagot-
ovljen, če ste izbrali in vzgojili prave ljudi.«

»Kakor v Nemčiji!« sem si mislil. Toda takoj
sem misel zavrgel: duh je popolnoma drug! Tu ni
nobene napetosti in nasilja, vse je prostovoljno,
prijetno. Tam se komandira kakor pri vojakih, tu
se samo svetuje, navaja, pomaga. Le način organi-
ziranja je zelo podoben. In če se je ta način ob-
nesel sijajno tu in tam, mora biti dober in pravilen.
Tudi belg. Kmečka zveza hodi organizatorno po-
dobno pot, kakor nemška mladinska organizacija.
V večernih šolah se mladina obeh spolov do kraja
preučeta in prečeni. Najboljši nadeniči in deklice
se pošljejo v posebne tečaje (Studiageden), kjer jih
s praktično prirejenim poukom usposobijo za or-
ganizatorno delo. Pa ne samo za organiziranje
krajevni stanovskih društev, marveč tudi za vod-
stvo združ. vseh vrst, ki so vključene v Kmečki
zvezi, za prirejanje poizkuševališč, skratka, za vse

delo na deželi se v takšnih tečajih najzmožnejši
mladi ljudje pripravljajo. Ni treba, da bi morali
potem biti predsedniki društev, načelniki združ.
itd., glavno je, da so duša vsega gibanja, črna
skrivna sila, ki kmečke ljudi drži in giblje.

Dinarjeva tožba

Lep in svetel sem prišel iz stroja
in priromal v varne roke bogatina,
z nekoč me dal je za kozarec vina
in potem sem romal brez pokoja.

Hitro sem polzel iz rok spet v roka,
včasih cel in včasih na broke,
mnogi radi mene kleli so, jokali,
drugi so pa spet veselo se smejali.

Stirje kvartopiret so se zame sprli,
zletel sem na tla, oni so se pa drli.
V gostilni vso noč ležal sem pod mizo,
zjutraj sem pa razveselil staro Lizo.

Liza z mano vred je sto našeta.

»Naložila bom še ta stotak,
da ne bom na stara leta kakor siromak!«
V hranilnico je z mano odhitela.

Tu v banki zdaj nesrečnik sem — na hladu.
Ves žalosten ledeno solze plakam,
zanrljnil sem in staro Lizo čakam
ali pa junaka, da me reši,
kot kraljičino v zakletem gradu. Krivček.

RADIO

PROGRAM RADIO LJUBLJANE

Cetrek, 20. maja: 18 Saksofon. 18.40 Sloven-
ščina za Slovence. 19.30 Nacionalna ura. 19.50 Za-
bavni kotiček. 20. Ura francoske klavirske glasbe.
21. Plošče. 21.20 Radijski orkester. 22.15 Radijski
orkester. — Petek, 21. maja: 11 Šolska ura. 18
Zdravstvene in stanovanjske razmere na vasi.
18.20 Plošče. 18.40 Francosčina. 19.30 Nacionalna
ura. 19.50 Zanimivosti. 20. Ura lahke glasbe. 21
Plošče. 21.15 Radijski orkester. 22.30 Angleške
plošče. — Sobota, 22. maja: 18 Radijski orkester.
18.40 Gorske železnice. 19.30 Nacionalna ura.
19.50 Pregled sporeda. 20. O zunanji politiki. 20.30
Ti prešmentani kebrl. 22.15 Radijski orkester. —
Nedelja, 23. maja: 8. Koncert. 8.30 Telovadba. 9

Cas, poročila, spored. 9.15 Koncert. 9.45 Verški
govor. 10. Prenos cerkvene glasbe. 11.15 Plošče.
11.30 Otroška ura. 16. Ura lahke glasbe. 17. Kme-
tijska ura: Pravočasna košnja in pravilno spravl-
ljanje sena. 17.30 Radijski orkester. 19.30 Nacio-
nalna ura. 19.50 Prenos šmaric iz trnovske cer-
kve. 20.10 Legenda o Gospe Sveti. 20.45 Plošče.
21. Koncert. 22.15 Lahka glasba. — Ponedeljek, 21.
maja: 18. O vajeniškem vprašanju. 18.20 Plošče.
18.30 Slovenska narodna pesem. 19.30 Nacionalna
ura. 19.50 Zanimivosti. 20. Koncert III. drž. realne
gimnazije. 21.30 Radijski orkester. 22.15 Lahka
glasba. — Torek, 25. maja: 11 Šolska ura. 18
Pevski zbor mestne ženske real. gimnazije. 18.40
Kultura in svetovni nazor. 19.30 Nacionalna ura.
19.50 Zabavni zvočni tednik. 20. Plošče. 20.20
Ekvinokcij — drama. 22.15 Radijski orkester. —
Sreda, 26. maja: 18 Mladinska ura. 18.20 Kako si
napravimo model brezmotorne letala. 18.40
Pravo in gospodarstvo. 19.30 Nacionalna ura. 19.50
Zanimivosti. 20. Prenos iz ljubljanskega opernega
gledališča.

NAZNANILA

d Opozorilo kmetom-dolžnikom. Tisti kme-
tje-dolžniki, ki dolgujejo denarnim zavodom
skupaj nad 25.000 Din, morajo prositi na ukraj-
no sodišče za znižanje svojega dolga. Tako
predpisuje uredba o likvidaciji kmečkih dolgov.
Zadnji dan, ko morejo prositi, je 31. maj 1937.
Če bi kdo še ne bil napravil prošnje, je torej
zadnji čas, da jo napravi. Opozorjamo, da more
prostiti za znižanje vsakdo, katerega dolgovi pri
denarnih zavodih skupaj so znašali nad 25.000
dinarjev 20. aprila 1932.

n Važno za obiskovalce ljubljanskega vele-
sejma! Ako si pri postajni blagajni nabavite za
ceno 2 Din rumeno železniško izkaznico ter celo
vozno karto in potem pri prihodu na velesojem
pustite rumeno izkaznico potrditi, ee z isto vozno
karto lahko zastonj vrnete domov. Ta vozna olaj-
šava bo v veljavi: za potovanje v Ljubljano od
31. maja do 14. junija, za povratek od 5. do 19.
junija vključno. Na parobrodih jugoslov. parobro-
darskih družb velja popust estojec v tem, da ee
s karto nižjega razreda lahko peljete v višjem raz-
redu: za potovanje in Ljubljano od 20. maja do
14. junija, na povratku od 5. do 20. junija.

očetovem suknišču s srebrnimi gumbi in v novih, rde-
čih nogavicah in če gre potem kdo za menoj in si
mislil: »kdo je neki vitki mladenič?« in hvali sam pri
sebi nogavice in mojo lepo hojo, — glej, ko gre
mimo in se ozre, golovo reče: o, saj je samo ogljar-
jev Peter.«

Tudi splavarje na drugi strani je zavidal. Kadar
so prišli ti gozdni velikani na to stran v lepih oblekah
in so na gumbih, sponkah in verižkah nosili pol centa
srebra na telesu, kadar so razkoračeno in z imeni-
nimi obrazi gledali ples, po holandsko kleli in kot
najimennnejši minherji iz vatel dolgih kolinskih pip
kadili, tedaj mu je veljal tak splavar za najpopolnejšo
podobo srečnega človeka. In kadar so ti srečni segli
v žepo, privlekli iz njih cele pesti velikih tolarjev in
po šestih kockali, pet goldinarjev sem, deset tja, se
mu je v glavi kar vrtele in potrt se je splazil v svojo
kočo; zakaj marsikateri praznik je videl, kako je ta
ali oni teh »lesnih gospodov« več zaigral, kakor je
ubogi oče Munk vse leto zaslužil. Zlasti trije teh mož
so bili, o katerih ni vedei, katerega bi najbolj obču-
doval. Prvi je bil debel, velik mož rdečega obraza
in je veljal za najbogatejšega moža doteč naokoli. Ime-
novali so ga debelega Ezekiel. Vsako leto je potoval
dvakrat s stavbnim lesom v Amsterdam in je imel
srečo, da ga je vedno za toliko dražje prodal kakor
drugi, da se je lahko udobno nazaj vozil, dočim so
morali ostali domov peš hoditi. Drugi je bil najdaljši
človek v vsem gozdu, suh kakor trska, imenovali so
ga dolgega Golta. Tega je zavidal Munk zaradi nje-
gove izredne drznosti. Ugovarjal je najuglednejšim
ljudem; rabil je, če so sedeli pivo v gostilni še tako
tesno, več prostora kot štirje najdebelejši, zakaj na-
slanjal je ali oba komolca na mizo ali pa je potegnul

eno svojih dolgih nog k sebi na klop, pa se mu vendar
ni upal nihče nasprotovati. Kajti imel je neverjetno
mного denarja. Tretji pa je bil lep, mlad mož, ki je
daječ naokoli slovel kot najboljši plesalec in so ga
zato imenovali plesiščnega kralja. Bil je revež in je
služil za hlapca pri nekem lesnem gospodu. Mahoma
pa je obogatel; eni so dejali, da je našel pod staro
jelko lonec z denarjem, drugi so trdili, da je nedaleč
od Bingena privlekel iz Rena z ostnom, ki splavarji z
njim včasih nabadajo ribe, zavoj z zlati, zavoj pa da
pripada velikemu nibečunškemu zakladu, ki leži tam
zakopan. Skratka, nenadoma je obogatel in staro in
mlado ga je gledalo kot princa.

Na te tri može je mislil ogljarjev Peter pogosto,
* kadar je sedel samotno v jelovem gozdu. Sicer so imeli
vsil trije gruč napako, zaradi katere so jih ljudje so-
vražili; bila je to njihova nečloveška skopost, njihova
trdosrčnost proti dolžnikom in revežem, kajti Črno-
leščani so dobrosrčno ljudstvo. Toda na svetu je že
tako: čeprav so jih ljudje zaradi njihove skoposti so-
vražili, se bili vendar ugledni može zaradi svojega
denarja; zakaj, kdo je mogel tolarje razsipati kakor
oni? Saj je bilo, kakor bi denar z jelk otresali.

»Te revščine ni mogoče več prenašati,« si je dejal
Peter nekega dne ves potrt, kajti prejšnji dan je bil
praznik in ves ljudstvo v gostilni; »če se kaj kmalu ne
obrne na boljše, me bo še konec; o ko bi bil le tako
ugleden in bogat kakor debeli Ezekiel ali pa tako
drzen in mogočen kot dolgi Golt ali tako slaver in
imeniten, da bi mogel muzikantom letati tolarje na-
mesto krajcarjev kakor plesiščni kralj! Le odkod ima
dečko denar?« Premišljeval je vsakovrstna sredstva,
kako bi prišel do denarja, a nobeno mu ni ugajalo.

volkove in snežne zlece
Tundre pa so pravi plitji
raj. Močvirja, obrežja a
pustine so na gosto ob-
ljudene od krilatih dvo-
nožcev zelo različnih vrst.
Tod je domovina največ-
jih in najlepših sokolov.
Mnogi sokoli so čiste be-
le barve, po velikosti pre-
kašajo alpske orle. Naj-
več pa je videti snežno-
belih sov, ki na svojih ti-
hih pletih v jatah obir-
kujejo tudi največje pu-
stine. Samojedi jih zara-
di užitnega mesa radi lo-
vijo, njihova prebivališča
so nastalana s perjem teh
ptičev.

Filmska igralka postala
nana. Pariška filmska
igralka Miss Jenny Lu-
xeuil je stopila v samo-
stan. Kot »kraljica lepota-
tica« je postala filmska
zvezda. V nekem filmu
je igrala sv. Malo Tere-
ziko. V tej vlogi jo je
srečala milost polkica, ki
je ni zavrnila. Očitno
ji je sv. Mala cvetka iz-
prosilja to milost. To je
pač velik skok, z gleda-
liškega odra v samostan.
A taki skoki danes niso
redki. Ona je že najmanj
tretja izmed pariskih
igralk, ki so zadnje čase
svet presenetile s takim
skokom. Nov dokaz, da
božji duh veje kjer hoče.

Ljubljana — dobrotnica Sokola

Mestna občina ljubljanska je v teku časa pridobila mnogo sveta v mestu in okolici, bodisi z nakupi, bodisi po daritvah, dedovanju itd. S tem svetom je občina gospodarila po dejanskih potrebah, bodisi, da ga je sama uporabljala v svoje namene, ali pa ga je dajala v zakup, včasih tudi kaj odprodala ali darovala občekoristnim ustanovam. Po priključitvi okoliških občin poseduje danes mestna občina okrog 250 ha zemljišča. Javna imovina pa poseduje poleg tega še okrog 225 ha zemlje v mestu in okolici.

Po vojni je dala Ljubljana sedmim športnim društvom potrebna zemljišča in sicer za malenkostno odškodnino v najem za daljšo ali krajšo dobo.

Največjo naklonjenost »zapufane« mestne občine pa je užival Ljubljanski Sokol. Naj navedemo nekaj števil:

Leta 1930 je dobil Sokol III. Bežigrad večjo parcelo za letno priznavalnino 160 dinarjev, leta 1931 Sokol IV. Ljubljana lepo zemljišče ob Dolenjski cesti za letno priznavalnino 25 Din, oba do preklica, leta 1935 je dobil Sokol II. Ljubljana večje zemljišče v truovskem predmestju za letno priznavalnino 10 Din, in to za dobo 50 let. Z dvema kupnima pogodbama v l. 1920 in 1925 je prodala mestna občina občina ljubljanska Sokolu I. Ljubljana v St. Peterskem predmestju 6869 kv. metrov sveta za ceno 72.345 Din. Leta 1934 pa je mestna občina z darilno pogodbo odstopila Sokolu I. 4613 kv. metrov sveta. Skupna vrednost tega prodanega in darovanega zemljišča je ocenjena na 801.240 Din. Leta 1931 je dobil Sokol Ljubljana na podlagi darilne pogodbe 14.305 kv. metrov sveta, ocenjenega na 677.075 Din, leta 1934 Sokol II. Ljubljana 7095 kv. metrov sveta v vrednosti 883.800 Din in leta 1935 Sokol III. Ljubljana 16.200 kv. metrov sveta v vrednosti 48.500 Din (deloza izčrpana gramozna jama). Skupno je darovala ljubljanska mestna občina ljubljanskemu Sokolu 42.213 kv. metrov sveta v vrednosti okrog 2 milijona Din, pač darilo, ki ga niso bile deležne doslej od strani mestne občine ljubljanske nobene druge organizacije. Ta se pač ne more pritoževati nad darežljivostjo mestne občine, ki je favorizirala le nekatera društva, dočim druga društva in organizacije, ki gotovo ne opravljajo nič manjših in važnejših občekoristnih, kulturnih, dobrodelnih in prosvetnih nalog, niso dobila od te strani skoraj ničesar.

ZA DOBRO VOLJO

Škot je prišel k zobozdravniku in pregledoval svojo denarnico.

»Saj ni treba naprej plačati,« je dejal zobozdravnik.

Škot: »Na to niti ne mislim, hočem le denar prešteti, predno me odidete.«

Sodnik: »Vi trdite, da vas je ta mož okradel. Ali katerega izmed teh predmetov tu poznate kot svojega?«

Priča: »Da, to je moj robač z monogramom B v vogalu.«

Sodnik: »To še ni zadosten dokaz. Jaz imam tudi robač z znakom B.«

Priča: »Tudi lahko, saj sta mi bila ukradena dva robača.«

Štibernik je šel na Trsat in prvič videl morja. Čolnarju, ki je stal tam ob bregu, je dejal, če mu proda steklenico morja. Ta je posedo seveda takoj napolnil in zahteval za to kovca. Proti večeru je štibernik spet prišel tam mimo, ko je bila osaka in moraka gladina znatno nižja kot dopoldne. Štibernik se ni mogel nestruditi, dejal je čolnarju: »O, danes ste pa že veliko morja prodali.«

Baloun je prodajal tudi na obroke. Ker mu Anžek ni hotel plačati ševljev, je šel sam do njega, da zasek lažrja.

Ko se je vrnil, ga je žena vprašala če je dobil denar.

»Kaj še, z možimi lastnimi ševlji na nogah me je brenil skozi vrata.«

Benčni blagajnik: »Par mesecov oddih mi bo treba, gospod ravnotež, kivi niso čisto v redu.«

Ravnatelj: »Pojdite, pojdite, saj ste zdrav kot riba. Iz česa pa sklepate to?«

Blagajnik: »Ljudje že pričenjajo pri okeacu drobiž preštevati.«

Dva lakova sta se našla. Prvi: »Na, kako gre?« Drugi: »Izvrstno. Ono noč sem vionil v novo, proti vionu patentirano blagajna.«

»Koliko pa je bilo notri?«

»Nič, prazna je bila.«

»Kako pa moreš potem trditi, da ti gre dobro?«

»Oni, ki je blagajno izdelal in patentiral, me je dobro plačal, da molčim.«

Samo dva sta preostala od potopljenege parnika, krčevito sta se oklepala tramu. »Če ne bo kratkega posmoči, bova od lakote umrla,« je dejal mornar.

Potnik: »Nič ne marajte, saj imamo jaz dosti denarja z soboj.«

MODRA GALICA „SOLNCE“-CELJE

je za zatiranje peronospore in škrlupa ter raznih paležev neobhodno potrebna! • • Vinogradnik, sadjar in vrtnar, ki ne škropi pravočasno in pravilno svojih kulturnih rastlin, ne more pričakovati obilnih in zdravih pridelkov. Vporabljajte v ta namen le domačo modro galico znamke „Solnce“, ki vsebuje 99,75% bakrenega sulfata.

vsebuje 99,75% bakrenega sulfata.

XVII. LJUBLJANSKI VELESEJEM

40. razstavsna prireditel
5.—14. junija 1937

Železniška izkaznica za polovično vozniško se dobi pri blagajnah železniških postaj za din 2-Velesejemske legitimacije se izdajajo pri blagajnah na velesejmu. — Sejmische obsega 40.000 m². — Preko 600 razstavljalcev iz 14. držav. — Posebne razstave: Lovska, gospodinjstva, pohištvena, avtomobilska, male živali. **Modna revija z varietajem. — Veliko zabavišče. — Koristno — prijetno.**

Prosilec za pisarniško službo: »Z menoj boste vsestransko zadovoljni. Jaz sem dobil že več nagrad za reševanje križank.«
Sef: »Jaz potrebujem človeka, ki je marljiv v pisarni med uradnimi urami.«
Prosilec: »Saj sem vse križanke rešil v pisarni med uradnimi urami.«

Pozor, kmetovalci!

Veliko je truda in trpljenja z vašim kitom. Zato je najbolj potrebno v današnem gospodarstvu, da si nabavite novovrstni IRUS mlin, s katerim se čist pesnava in sira, melje vseh vrst zrna v polno fino moko in gris. Tako si prihranite trpljenje, čisto, čisto in donar. — IRUS mlina b. m. razstavlja na ljubljanskem velesejmu, kateri se vidi od 5. do 14. junija. Mlino bo praktično v pogonu t. r. se bodo mlela razna zrna zrna v moko in se bo vsak lahko presedel, kakšno korist mu nudi IRUS mlin. — Za pekon mlina vedovalec ita moč, ki vam služi na pogon drugih gospodarskih strojev.

Se priporoča
Turnšek Stefan, Ljubljana
Aleksandrova c. 4. — Pošt. pred. 86.

Tudi v Budalah imajo železnico. Ob neki vožnji je vlakovodja iz svoje piščalke zgubil kroglice, ki daje piščalki značilni brlzig. Na postaji je naročil sprevedniku, naj mu hitro preskrbi grah, da ga vtakne v piščalko. V naglici pa se je grah preljal na dvoje in v piščalko je spravil samo pol graha. Nalo je zabrlizgal, s postaje pa je odpejalo samo — pol vlaka.

Za spomladansko zdravljero

ZDRAVILNI ČAJ PLANINKA

Reg. br. 2007/32.

BRINJE, FIGE in SLIVE

dobite v najboljši kakovosti pri
Fran Pogačnik d. o. o. z. Ljubljana
Tyrševa (Dunajska) cesta 33 — Javna skladišča

Denčni kom. zavod, Maribor vam vnorči vloge raznih denarnih zavodov najugodnejše iz odgovor Din 3 — znamk

Novoporočenka: »Včeraj sem sama kuhala, moč pa je predlagal, da bi jed dala najprej pokušati psu. Ali ni to kruto?«
Priateljica: »Pa še kako kruto. Jaz sem pa vedno mislila, da ima tvoj moč psa rad.«

Mali oglasnik

Vsaka drobna vrstica ali nje prostor vejša za enkrat Din 5. Naročniki »Domoljuba« plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebščine ali obrtniki pomočnikov ali vajencev in narobe. Pritojovina za vsake oglase se plačuje naprej.

Sprejem krojaškega pomočnika z dežele, poštenih staršev. Hrana in stanovanje v hiši. Alojz Križaj, Zaloška 91, Ljublj.

Pozor! Prodajam kolesa, prvovrst. znamk, za hranilne knjižice Zadrudne zveze. Log - Drenov grič.

Hlapca in dekle vajeno vseh kmetijskih del in može, sprejem. Jože Dolinšek, Josihov štraden 34, Ljubljana.

Fanta 16 let starega, sprejem za poljska dela. Dravije 22.

Hlapca zanesljivega h konjem sprejme Juvan, mlin, Gameljne.

Proda se takoj srednje posestvo v industriji. kraju, popolnoma v dobrem stanju po ugodni ceni v bližini Radovljice, vas Sp. Lipnica št. 12.

Hiša z gospodarskimi poslopji in zemljiščem, vse v dobrem stanju, poceni prodaja Marija Vidmar, Orebovje 14, pošta Kranj.

Huhano maslo kupujem — J. Menart, trgovec, Domžale.

Singer-Pfeff skoraj nove šivalne stroje in kolesa po nevtrajno nizki ceni kupite edino pri »Promete« (nasproti križanske cerkve). Tudi ob nedeljah dopoldan na ogled.

Kolesa še malo rabljenja, na prvovrstnih znamk, moška in ženska, po izredno nizkih cenah naprodaj pri »Promete« (nasproti križanske cerkve).

Hlapca pridnega, poštenega h konjem sprejem. Zaga Andlovic, Skofljica.

Mnogo ceneje in boljše si nabavite vse vrste oblek in perila pri Presker, Sv. Petra c. 14

Se marji pridite po leet v Ljubljano k DOLENCU, Wolfova ulica 10.

Hlapca za vsa kmetijska dela sprejme Babnik Al., št. Vid nad Ljubljano 39.

Manufakturo

po nizkih cenah in v veliki izbiri nudi zelo ugodno
Oblačilnica za Slovenijo
Ljubljana, Tyrševa 29 (Hiša Gospodarske zveze)

Do preklica nudimo večjo količino blaga tudi na hran. knjižice članic Zadrudne zveze v Ljubljani.

Gospa T. je prigrmela h peku: »Veste kaj, vaše zemlje so pa mnogo, mnogo premajhne. Celo zabašem v usta naenkrat.«
Pek: »Že mogoče, gospa, a temu niso krive zemlje.«

Zastopnike za prodajo posnemalnikov in brzoaparilnikov iščemo v vsaki vasi. — Ponudbe na: Tehna družba, Ljubljana, Mostni trg 25.

Hlapec vajen konj, se sprejme takoj. Oglasiti se je osebno ali pismeno. — Naslov v upravi Domoljuba pod št. 7980.

Hranilne knjižice prodam najboljšemu kupcu in sicer Hranilnici in posejilnici v Višnji gori 13.000 Din in Hranilnici in pos. v Čatežu 16.500 Din. Ponudbe pod »Zapuščina« na upravo lista.

Z hlapca na kmetijo sprejme Karl Petkovšek, Hrašnje 6, Mosto pri Ljubljani.

Sprejme se pridno. ne izpod 30 let staro kmetisko dekle. Spособna mora biti za vsa poljska in hišna dela, posebno pa za kuho. Ponudbe na upravo Domoljuba pod »Pamelac« št. 7994.

Pastirja 13-14 let starega, sprejem takoj. Svetek Uršula, Slape 16, pošta D. M. v Polju.

Hlapca in dekle na kmetijo sprejem takoj. Gostinčar, Klebe 4, p. Dol pri Ljubljani.

Kovaškega vajenca sprejem takoj. Anton Bertonec, kovač, Čestnija, p. Železnika.

Prodajam gepelj in mlatilnice radi nabave motorja. Okoren Franc, Grosuplje št. 10.

Iščem dekle za vsa hišna in poljska dela. Nastop takoj. Bolha Francišek, Hrovača 27, pošta Ribnica na Dolenskem.

Posestvo na katerem se redi 8 glav živine, se prodaja za zmenja za manjše. Naslov v upravi Domoljuba pod št. 7905.

Zelo ugodno prodajam posestvo ali poljske pridelke z malim oglašom v »Domoljubu«. En sam poskus te o tem prepriča.

Optimist: »Jaz trdim, da so ženake soj zemlje.«
Pesimist: »Če se ob treh zjutraj primajš domov, postanejo poper.«

HERAKLIT

je najboljšo gradivo za hleve in svinjake. Zahtevajte pojasnila in cene, tudi za drug **stavbeni material**
MATERIAL, Ljubljana
Telefon 27-16 Tyrševa cesta 36f

Hranilne vloge

raznih denarnih zavodov vnovčuje, delnice in vrednostne papirje nakup in prodajo izposiljuje najboljše proti gotovini takoj koncesionirana **tvrdka Al. Planinšek, Ljubljana** Beethovnova ul. 14./I. Telefon 35-10.

»Ali si imel mnogo težav, ko si se učil trompeto?«
»Samo s sosedi.«

Vrednostne papirje

Slovenska banka v Ljubljani, Krekov trg 10
Telefon 37-52